

Abieluleht

Abielurahva ja noorte häälekandja

TOIMETUS JA TALITUS:
Tallinn, Suur Karja tn. 2-6. Telefon 214-72.
Postkast 372.
Toimetuse kõnet.: kl. 3-5. Kontor avat.: kl. 8-6.
Tarvitamata jäänud käsikirjad, kui neil tagasisaatmiseks püüduvad margid ja seismajäänud kirjad hoitakse alal kuu aega.
Kuulutusi ja tellimisi võtavad vastu: lehe talitus, abitalitused ja agendid. Lehte võib tellida ka kõigist Vabariigi postiasutustest ja postagentuuridest.

Kuulutuste hinnad:
Eesküljel teksti ees 10 senti, teksti ees 12 senti ja kuulutuste küljel 5 senti millimeeter. Kuulutusi võetakse vastu lehe ilmumise numbrisse kuni neljapäeva õhtul kella 6-ni.

Tellimiste hinnad:
1 kuu 45 s., 2 kuud 85 s., 3 kuud 125 snt., 6 kuud 225 snt. 12 kuud 400 s., — postiga maksas. Välismaile 2-kordsed hinnad. Aadressi muutmise 25 senti.

№ 12.

Pühapäeval, 3. mail 1931.

I aastakäik.

Koondamine ja onupoja poliitika.

II
Mis on siis õieti koondamine? — Koondamine on riiklikes huvides ettevõetud samm, mille abil teatavat kokkuhoidu saavutatakse riiklises ja omavalitsuste majapidamises. Koondamine on niisugune mahinatsioon, millega valandatakse teenistusest „ebakohased“, mittesooovitavad isikud ja asendatakse „kõlblikkudega“, kus juures väljaminekud vähenevad — seega riik ja omavalitsused saavad aina kasu.

Koondamine on ka see, kui terve rida ameteid ja teenistuskohi on koondatud ühe perekonna, omaksete, sugulaste ja tuttavate kätte. Siis on kõik ametid koos ja kõik sissetulekud ka koos, siis ei ole tarvis mitmele, üksikutele võõrale inimesele, kes mitmesse perekonda kuuluvad, palka maksta, vaid kõik on lihtsalt koos, omavahel ära jaotatud ja sellega on siis perekonnale sissetulekud koondatud ilusad, millega võib nii öelda, noh ajakohaselt, „demokraatlikult“ elada. Kena asi!

Lõpuks koondamine on ka see, kui sul head onupoega kusalil kõrgemal kohal ei ole, või kui sa ülemusele hästi ei meeldi, siis koondatakse sinu kõhuküsimus, koondatakse sinu palk minimumi, või vallandatakse sind kohalt, või lihtsalt paigutatakse vähem tasuvale kohale, alandatakse ame-

tialal, kärbitakse sinu perekonna sissetulekuid nii, et oled ise ka sunnitud oma püksirihma koon-dama ja kokku tõmbama, ehk lihtsalt nälgima. Ja see on siis kõhu koondamine, mida paljud ametnikud ja teenijad juba küllalt oma turjai tunda saanud.

Vaatleme seda üksikasjalisemalt, kuidas mõnes ametkonnas on koondamisi toimetatud ja ilma suurte vapustuste ja mürategemiseta nii lahendatud, et kõik on kohal, kõik on rahul ja korras ja mis peasi, sissetulekud on ühele perekonnale koondatud, nii et see võib „demokraatlikult“ elada. Ja kellelgi pole selle kohta midagi öelda, sest kõik on ju korras.

Toome mõned näited.
X-ministeeriumis on kõrgemal direktori kohal keegi üle kuuekümne aastane auväärne seltskonnategelane, heasüdamine inimene, kõigile pealinnas hästi tuntud ja lugupeetud mees. Ta saab oma töö eest korraliku tasu, noh nii öelda umbes 250—300 kr. kuus. Ta võiks ka pensionile minna, aga ta ei taha seda, sest pension on ju vähem kui palk. Ja „kala“ ot-sib sügavamat vett ning inimene paremat kohta. Ning miks siis mitte oma kohta edasi pidada, kui sul see võimalik on! Kui sind ei sun-nita ametist lahkuma, et mõnele noorele ülikooli lõpetajale kohta võimaldada.

Ja see pole veel kõik. Seda on veel vähe. Sellel mehel ei jätku 300-kr. kuu sissetulekust oma vähearvulise perekonna toitmiseks. Tema saab veel osa ka koonda-mise kaudu. Sellel vanahärral on armas abikaasakene, kes seisab omavalitsuse teenistuses, ka vä-ga lugupeetud inimene, ühe õp-peasutuse juhataja, kes saab lin-na poolt ilusa, suure 4-toalise prii korteri, kütte ja valgustuse ning peale selle ka oma kena palga-kese, noh mitte vähem kui oma 200 krooni kuus.

Arvan, et see abielupaar võib „demokraatlikult“ elada ja ei nuri-se sugugi, et aeg on raske. Neil on oma soojas pesakeses üsna kena ning mugav elada ja iga kuu oma 500 krooni palka vastu võt-ta. See on üks asi. Teine on aga see, et kaks kena kohta alluvuse korras, kuigi mitte väga lähedas, annavad ühele perekonnale korra-liku ja ajakohase elamisvõimaluse.

Kuid kas ei oleks siin võinud kaks perekonda kenasti ära elada? Miks mitte! Aga siin on koonda-mise põhimõte maksev. Sissetulekud on ühele perekonnale koon-datud. Mis sellest, et siin ühe pe-rekonna asemel oleks võinud väga kenasti kaks perekonda ära elada. See abielupaar on väga vii-sakad, korralikud ning lugupee-tud inimesed ning sellepärast on ka nende sissetulek „koondatud.“

või erakonda! Näidakem kõik, et oleme valmis kõrgele tõstma oma rahvuse lippu, oleme valmis kät-tevõidetud iseseisvust ja vabadust viimse veretilgani kaitsma! Sel-leks ühineme jüriöö!

Jüriöö mälestuseks.

Ei olnud see unenägu — maarahva orjuseöö, kui kodumaa taevast mattis must, rõhuv pilvede vöö...

Ei olnud see unenägu, kui hiites mihises tuul ja hämaral ohvrikivil vilkus tuluke pimedal ööl...

See verine vabadus oli — mu vendade elu — ja surm, võit võitudest kõige kenam sul kullake, kodumaa nurm..

Ei olnud see unenägu, ei ole see petlik luul: See verine vabadus oli, kui hiites mihises tuul...
MALL MARDIK.

Naisterahva sõprus, mis pakutud meisterahvale ilma armastuseta, on kaste, mille juurde on unustatud praadi anda.

Naisterahvas naerab, kui võib, aga nutab, kui tahab.

Põhja-Ameerika Ühendriikide kuulsaim firma

[vajab Eestisse igale poole

agente ja jaoskonna juhatajaid, kindla kuupalgaga 150 krooni kuus,

ja vaheltprotsendid. Soovitame ka kõikidele head teenistust kuni 400 kr. kuus kõrvalteenistuse-na. Isikud, kes oskavad inglise-, saksa- või venekeelt, neid tarvitame rahvusvahelisteks agentideks

kuupalk 250 kr. kuus,

Juhtnõõrid saadame välja, kui selleks postikulu juurde on lisatud. Kirjad saata Eesti osakonna esitajale: **Vaabina pk. 30.**

Ilutsev kevadvärss.

Tule mu kallis, oo tule!
Läheme kevadesse! —
Päike nii lahke ja hele,
taevas on sinine.

Alt selle sinava taeva,
päikese helguse, —
leiaime õnnegi naerva
viimaks me endile...

Vaatleme puhkevaid vesi,
niredes valendab mis!
käigu-teel tasakesi
jutleb kui mälestis...

Otsime kannikesi
loigu ja kraavide mant.
Leidis neid annikesi —
osa ju õnnest meil ant...

Kuulame juubeldust löö,
loome sireliõit!..
Ei meie lootus siis kao,
siis jääb elule võit! —

Tule mu kallis, oo tule!
Läheme kevadesse! —
Päike nii kutsuv ja hele,
taevas nii sinine...

EXXIII UJBO.

Rahvatung linnadesse vähenemas.

Statistiliste andmete järele on meil 8 viimase aasta jooksul lin-naelanikkude arv ligikaudu 40 pr. võrra maaelanikkude kulul kas-vanud, mis majanduslikust seis-kohest vaadates sugugi soovitat-v ei ole, sest linnades on elutingimu-sed ja äraelamisvõimalused ras-kemad kui maal. Viimase, 1930. a. statistilised andmed kõnelevad aga vastupidist keelt, nimelt, et linnadesse asumise tung on juba vähenemas. See peakski meie olu-des ka nõnda olema.

Huvitav on siiski siinkohal märkida, et just mõned väikse-mad linnad, nagu: Nõmme, Pet-seri, Tapa ja Türi on imekiiret kasvamise tungi näidanud. Esiko-hal ses suhtes seisab Nõmme, kus kasvamise protsent on 145,5, selle järgi Petseri oma 114 prots. Suu-remate linnade kasvu protsent on üsna väike, Tallinnas 2,2 prots., Tartus 28. Kui nii edasi läheb, siis jõuab Tartu Tallinnale oma ela-nikkude arvuga viimati järele, sest pealinn oma 2 prots. kasvami-sega jääb varsti kängu.

Siin peame veel ka seda tähen-dama, et mõnedes linnades on elanikkude arv kahanenud, näi-teks: Narvas, Kuresaares, Haap-salus ja Paldiskis. See on muidugi tingitud kohalikkudest äraelamis-võimalustest, mis neil linnadel kasvamisest ei võimalda.

Mõnedes alevites on ka elanik-kude arv kasvanud, näiteks Ki-lingi-Nõmmes 91 prots., Antslas 65 prots., Elvas 60 prots., aga teistes, näiteks, Narva-Jõesuus, Keilas, Kärdlas ja Kallastes on vähenenud.

Kui põhjalikumalt vaadelda 1930. a. statistika andmeid ja neid endiste aastate andmetega võrrel-da, siis paistab silma, et kõige in-tensivsemat arvu tõusu on näida-nud Tartu (2584 uut elanikku), siis Tallinn (1167 u. e.), Nõmme (515 u. e.), Viljandi (341 u. e.) jne. Meie piirilinnade, Narva ja Val-ga, elanikkude arv on aga tundu-valt kahanenud. Narvas on kaha-nenud 1170 ja Valgas 935 võrra.

Samuti on kahanenud ka teiste linnade elanikkude arv vähemal määral Pärnus, Rakveres, Haap-salus, Võrus, Paldiskis ja Tõr-vas. Alevikkudes on elanikkude arv kasvanud kaheksas kohas ja kahanenud üheksas kohas. Kõige rohkem on aga kahanenud Narva-Jõesuus.

Siit selgub, et rahvas ei asu mitte ainult maalt linnadesse ela-ma, vaid suuremad linnad — Tal-linn (ühes Nõmmega) ja Tartu — kasvavad vähemate linnade ku-lu. Et viimasel aastal, eelmisega võrreldes, rahvalaugumine linna-desse vähenenud on, tuleb tervi-tada, luues uusi võimalusi maa-elu kultuurilise organiseerimise suunas.

Linnas valitsev tööpuudus ühes viletsate korterioludega on mui-dugi peasüüdlaseks, miks linnades elanikkude arv kahanemise ten-dentsi näitab. Uhtlasi ei saa ka tähendamata jätta asjaolu, et meil linnades viimasel ajal surevus üle-tab kaugelt sündivuse, mis linna elanikkude arvu märksalt vähen-dab.

Kus viibid sa?

Sinule, kes sa oled mu unis-tus, unistus, keda otsin, otsin ja ei leia... Sinule sosistaksin ma kõrvu oma mured, oma valud, oodates sul't troost. Unustaksin su rinnal kõik hädad ja oleksin rõõmus... Silitaksin su kuldseid käharaid, vaataksin su silmade sä-ra, su silmi, mis sügavsinised kul põhjatu meri...

Kus viibid sa?
Olen sind arvanud vahest leid-vat, kuid olen eksinud. Olen sind otsinud laias maailmas ja mitte leidnud. Olen sind otsinud sealt kaugelt, kus ühtub pilvepiir maa-ga, sealt kaugelt, mägedelt, mille tipud kaovad sinavasse taevasse ja sealt kaugelt, kus veeretab vi-naseid laineid kaldale meri... Olen sind otsinud ja pole leidnud! Kus viibid sa?..

Hulkur,

Jüriöö pühilise-mise puhul.

Eesti, Sa ei kao, kui
Su kangelaste vaim
elab, kui leidub veel
neid, kes Sinu mineviku
au sees peavad!

(Jüriöö 1343. Koh.
Uh. V. 1931).

Saavutades iseseisvuse, luues oma riigi, pannes maksma kindla korra, on meie tulisemad isamaa pojad ja tütreid, kel rinnus leegib vabadusloht, kes orjameelsust ja võõrast iket ei sall — hakanud austama oma esivanemate mäles-tust, kes vabaduse eest võideldes, võõrale võimule alistudes, 1343. a. jüriööil verises võitluses langesid. Meie ärksamad pojad ja tütreid austavad ka täna, s. o. 3. mail, oma kangelaste-esivanemate mälestust rongikäikude ja tõrvi-kute süütamisega, sest langenud on nüüd see võim, mis 1343. a. võitis.

Võidetud on rõhujad, kes taht-sid orjastada meie esivanemaid, kes tahtsid peremeestena siin valitseda. Rahvas on ise jüriöö pühitsemise õigeks tunnistanud ja võtab sellest elavalt osa. Rahva hinges on praegugi veel leekimas need tunded, mida võõrad võimud on püüdnud aastasadade jooksul lüüa, mis aga siiski õnnestunud ei ole.

Aastasadade jooksul on püüdnud sissetunginud võõrad hävi-tada meie iseteadvust, on katsunud kasvatada põlgust meie mineviku vastu, on õpetanud põlg-gama meie rahvajuhte ja meie väi-

kest, kurnatud kodumaad. Kuid asjata!

Vaadeldge nende suurte, uhkete losside varemeid, kus enne meie orjastajad priisates ja prassides elasid! Tuletage meelde hetkekski seda orjaega, mil kogu rahvas orjaikkas ägas!

See oli kõige pimedam aeg meie rahva ajaloos, kus inimese-orja väärtust ei hinnatud, kus rõhuja vägivallaga valitses.

Ei ole siis ka ime, et orjadel kannatus katkes ja nad tapariis-tad kätte haarasid ning oma rõhujate vastu, nagu üks mees, väl-ja astusid ning jüriöö võitlust al-gasid, mis aga halastamata val-jusega võõraste ülivõimu poolt maha suruti.

Täna jüriöö kogub rahvas jälle vaprate esivanemate vaimu austama. Usk meie tulevikku ei ega teenimist. Meie peame esiva-salli võõra vaimu kummardamist nemate vaimu austamisega kasva-tama lugupidamist oma rahva ja kodumaa vastu. Mineviku kange-laste mälestusöö ühendagu meie rahva ärksamaid poegi ja tütreid tõrvikute tulekumas jälle ühiseks suureks, liikuvaks koguks üle-maa! Rongikäik ühendagu noorte ja vanade tunded meie Manalasse varisenud vaprate esivanemate vaimudega!

Iga tõsine isamaa poeg ja tütar tõstku tõrvikud ja liikugu ühises rongikäigus kaasa! Jüriöö tulede kuma ühendagu kõiki, kuulugu meie ükskõik millisesse parteisse

ABIELU.

Tunne iseennast ja oma abikaasat!

Palju on räägitud sellest, palju kirjutatud, aga harva on jõutud tungida sügavamale, harva on leitud just see, mis oluline abielus, millest meie abielu paraneks, täiusele tõuseks. Mida enam aeg on liikunud edasi, seda kurvemaks on muutunud pilt meie päeva abielust. Praegusel ajal tuleb ette rohkem abielulahutusi kui abielusõlmimisi. Ja kuna ometi ei tohiks lahutada abielu, sest inimesed on ühinenud, et eluotsani käia koos eluteel.

Vanal ajal ei lahutatud abielu. Ja kui see ette tuli, oli see haruldane nähe, millest räägiti kaua, mis pani liikuma meeled ja keeled ja milleks pidid olema kaaluvad põhjused. Kannatati, aga jätkati ühiselu. Mida lähem seisis rahvas loodusele, seda õnnelikumad olid nende abielud. Abielu õnnelikum aeg oli küll see, kui valitses emaõigus, n. n. matriarhaalne aeg.

Kasvades arenes inimsugu, ja mees hakkas suurima jõu tõttu valitsejaks kõikjal. Algas patriarhaalne aeg, s. o. aeg, kus õigused läksid üle perekonna-elus mehe kätte. Naine sel ajal ei elanud individuaalset elu. Vanemad juba kasvasid tütarlapsi selleks, et neid edasi anda teise perekonda. Neid õpetati juba varakult austama tulevast meest, tema ema, ta sugulasi ja valmistas ette naise suurima ülesande vastu, — tuua ilmale lapsi. Vanemad sõlmisid lepinguid ja noored allusid vabatahtlikult.

Isiklik elu ei mänginud suurt osa ja need abielud hallil muistsel ajal olid võrdlemisi õnnelikud. Ei olnud naisel lapsi, osutus ainult see õnnetuseks ja mehel oli õigus anda tagasi naine perekonnale, kust ta võetud oli. Niisugusel korral aga lubasid naised ise mehil soetada lapsi teenijatega, võtsid siis lapsed oma hoole alla ja kasvasid nad üles. Ka sarnastel juhtudel ei ähvardanud see abieluõnne.

Ristiusk aga avas naisile teed avalikkusse ellu. Hakkas ka naisel intensiivsem, isiklik elu ning ühtlasi sellega ei rahuldunud naine enam tema otsekohene ülesanne küllaldaselt. Naine hakkas igatsema rohkem, otsis isiklikku õn-

ne ja rahulolemist. Leidus juba küllaldaselt pilvi abielu taevast, aga ei mõeldud lahutusele, vaid pigemini kannatati. Sest abielu oli püha ja sõnad: „Mees olgu sinu pea, nagu Kristus on koguduse pea“ seisid sügavas lugupidamises.

Usulist vaadet kasutasid mehed, tundes end pea looduse kuningatena ning, sagedasti türanniseerides naisi, tegid abielu otse piinaks kodusele. Aastate kestel veelgi muutus pilt. Materjaalsete olude tõttu oli sunnitud ka naine rakenduma sotsiaalsele elule, võttes osa avalikul tööpõllul, sai teiste sõnadega öeldes, mehe kaastööliseks, sagedasti tõrjudes meest välja teenistusalal. Naine sai üheõigusliseks mehega, sellega ka iseisvaks olendiks, kel oma nõudmised, tahet, õigused.

Praegusel ajal pole juba ammu mitte enam abielu naise ainuke igatsetud ideaal. Nagu mees, valib ka naine abielumisel, kaalub, arvustab. Ning selle uue seisukorraga peab arvestama mees. Millised on küll meie aja motiivid abielumisel? Abiellutakse peaaegu kult armastusmotiivil ja majanduslikel põhjusil, tahetakse abielludes jõuda rahuasutusse, leida tuge, abi, — tahetakse ka soetada perekonda, kasvatada järeltulijaid. Kuigi viimane põhjus on kahanemisel.

Kõik need põhjused on õigustatud, aga nad ei moodusta veel mitte abielu tuuma, nad pole pandiks sellele, et abielu oleks õnnelik. Et see nii on, näeme järgides, mida teatab ajaleht ja vaa-deldes elu meie ümbruses. Saabub vist varssi aeg, kus „õnnetu abielu“ kuulub muinsuste hülka. Niivõrd lihtne on lahutus, niivõrd kergesti kättesaadav. Kaob siis mõte abielu pühadusest, kestvusest, hakkab siis vast ka meil funktsioneerima abielu praeguse Venemaa eeskujul.

Sellest aga oleks kahju, see oleks valus hoop meie rahva elule. Kui mõistaksime abielu õigmini, pääseksime sellest kuristikust, võiksime luua ilusat, kestvat vahekorda mehe ja naise vahel, säilides õnne, perekonnamelu, lastekasvatust ning leides ka selles

seaduslikus ühenduses elu kõrgeimat aaret. Peaksime küpsemad olema valides kaasat. Abielud, mis rajatud ainult armastusele, lõpevad harva hästi.

Igat tunnet, mis sarnaneb armastusele, nagu meeldivus, armus, ilu, kirg, ei saa nimetada armastuseks. Sarnane armastus kaob, muutub harjumuseks ja võib saada isegi vihavaenuks. Sellest on tulnudki vanasõnad, nagu: elu on armastuse haud“ j. t. Kui ainult armastatakse, selleks pole veel vaja abielluda.

Abielud, mis rajatud materjaalsetel põhjustel, n. n. mõistusabielud, on enamuses õnnelikumad, kui eelmainitud. Aga täit rahuldust ei suuda ka nemad mitte anda. On üldse vale arvamine, et abielludes jõuame rahuasutusse. Ei tohigi igatseda seda. Kogu elu on arenemine. Lapsest saab täiskasvanud inimene, kes peab oskama valitseda oma elu, iseennast, peab vastutama oma tegude eest. Abielus peab ta seda suutma kahe eest. Abielus lasub kahe inimese vastutus ta olul. Võiksime võrrelda seda klaverimänguga. Alul õpitakse mängima ühe käega, siis mõlematega.

Meie peame kasvama abielus, arenema, paremaks saama, täiuslikumaks. Peame tundma kõige esiteks iseennast. See, mis minus puudulik, milles olen nõrk, millega üksinda toime ei saa, — seda pean otsima selles teises isikus, keda valin abikaasaks. Ma pean austama ta hingelisi omadusi ja teda hindama kui inimest, pean kui sinna juurde veel seltsib vastastikune poolehoid, võin talle ulatada käe, et luua ühiskodu.

Kuulus psühholoog krahv Herman Keyserling ütles: „Pigemini võib laskuda naine ja valida mees, kes seisab temast alamal astmel, sest naine on see, kes kodusele elule annab värvi, kes nagu nägematu niitidega tõmbab enese poole, tõstab meest; kunagi aga ärgu laskugu mees alla-poolle, valides naist, kes temast madalam. Selle tagajärg on abielu täieline fiasko — luhtamine.“

„Tunne iseennast!“ kirjutavad kreeklased oma templivärvavale. Tunne iseennast ning tunne teist, enne kui valid kaaslast eluteel, — olgu meiega lipusõnaks abiellumisel. Chypre.

legi lõppenud. Lõbus, millest unistasin, ja ka O. oleks mulle siis ikkagi kättesaamatuks jäänud.

Mis muud jäi minul enam üle, kui O. juurde minna?

Alul mind nähes oli O. väga üllatunud, pärides, kuidas sain linna ja mida mõtlen nüüd siin teha?

Jutustasin temale pisarsilmi kõik ja küsisin, kas ta võtab mu nüüd ära või mitte?

„Sellepärast sa siis tulid?“ päris O. tõsinedes.

Kui jaatasin, vaikus O. vähe, seletades siis, et ma tõesti tema juurde võivat jääda.

Päevad, mis nüüd saabusid, olid tõesti täis õnne ja armastust, elades oma Otikesega kui mees ja naine. Armununa, olles ise noor ja rumal, uskusin meelelt seda meest. Vahete-vahel kippus küll südamesse nagu ka kahtlus, kuna Otikene abiellumisest enam ei rääkinud. Ent olles ta käte vahel ja saades mitmesuguseid kingitusi, ununesid kõik kahtlused ja ma nautisin taas joobununa armastuse magusust ning õnne.

Ent siis tuli esimene õnnetus. Nii mina, kui ka O. olime suguhääd. Tekkisid tülid ja pahandused, sest tõve võisin saada ma vaid O-lt. Tänu professor V. tublile ravile, saime siiski jagu tõvest, elades koos edasi, kuigi O. mu vastu juba tublisti külmumaks oli muutunud.

Mu laulu raudsest saatusest loond värin karmi tunde tuksest: Ma ellu väljund kitsast uksest — ei maad või nõuda laotusest...

Ent meeli valland eluhurm ja kõrvus mühin-hümn... Sest mõelda'i või, mu elu-künni — kui hulkadel — kord pärib surm...

Siis, kui ju sulgumisel kuld — laulraudne kajab viimes kõues... Laul, veel tuikab aja-põues, kui laulikust ju saanud tolm...

E. Uibo.

Raudlaul.

Jah, mullastugu liha, luu, — taas varisegu hulkuv põrm!... Kuid see, mis helisenud õrn mu hinges, — ärgu kustugul —

Las märatseda saatuse-torm, täis meeleheite vihast jõudu; ning silmi ette tuhat õudu veel loogu valu vari morn...

Minu aed.

Mul oli aed, ilus, õitsev, milles kasvasid lilled kasvasid lilled, punased roosid, saates naeratusi päikesele. Lehtvis õhk tasane, mähke, täis jasmiiinide lõhna ning seisis lilled uhked, võitmatud omas puhtuses. Täis saladusi kõikusid vaeselapse lilled ja tulbid omi veripunaseid õitelehti välja sirutades. Päike, mis ülevalt alla vaatas, kaisutas neid õrnalt. Noppisin aiaist õisi, hirmutades õitel viibivaid liblikaid, kes keereldes maja ümber lendasid.

Puudutasin oma huultega õisi, milie lõhn mind joovastas, peites oma salajaid soove ja unistusi neisse. Ning nägematult õitsesid lilled mu hinges.

Kui valdas mind kurbus, rahutuna põgenesin aeda — tervitas ta mind kaisutades õrna meelitava lõhnaga, mis heljus õhus — ja nägematult kadus kurbus...

Möödusid minutid mures, läksin aeda ning asus rahu hingesse, kui viibiksini päikese loodel suikuvat mere kaldal.

Kui tormilikult tekkisid minusse soovid, mind viies kuhugi kaugele, kaugele...

Kui olin väsinud, kostis lehtede kohin saladuslikult minule, kui vuliseva jõena tasase muusika helidena väsinud rändajale pikal vaevarikkal teel — kõrvu. Vaikisid soovid saladuslikus aiavaikus.

Mul oli aed, ilus õitsev, mis kõik eluraskused muutis kergeks... Kadus aeg, elu pöördus... ning

ühel tumedal sügishommikul pidin lahkuma pisarates oma aiaist.

Möödusid aastad, tuues omaga kaasa rõõmu, kurbust, muresid. Üksildus paistis õudse haura pi-medusena mulle.

Kui tihti tekkis mälestuste sügavusist õitsev aed lilledega mu ette. Tuletas meelde mahedat õite lõhna, naeratusi, milles asus kurbus ja igatsus mu elus.

Kõik möödus, ununes — kuid aed, õitsev seisis mu ees.

Jälle viibin ükski, sügavas aiavaikus.

Kus viibid mu aed?

Kõik on tasane, kurb...

Külmuses ja kurbuses närtsinud seisab aed. Lilled, mis õrnalt õitsesid, närtsisid, ning lehed, mida kandis tuul kaugele, kadusid...

Vaikus nende salalik sosin.

Ja päike, mis viibis kaugel — laseb neid surra.

Lehed kolletanud langesid tase... tasa, viies endiga minult rõõmud — nooruse-õnned. Langege, langege rutem lehed, minu eluaiaist!... Arno.

Kes edasi liigub on kannatlik; kannatust ei jätku ainult sellel, kes paigal püüab.

Olles ükski kena naisterahvaga, ei tule midagi muud meelde, et ta ken on.

Abiellumine vajab rohkem julgust kui sõdimine, sellepärast abiellutakse vähe.

Tütarlapsed ütlevad tihti viisakuse pärast „ei“, kuid soovivad, et see „ei“ oleks võetud kui „ja“.

Laul, naised ja viin.

(Järg.)

Kui linn oma lõbudega näib maanelule lubavat kõike head, ent pakub ainult pisaraid ja valu.

Nii väga kui vihkasin kord linna, armastasin nüüd seda. Ma püüdsin, aga ei suutnud enam unustada sealseid rõõme ja lõbusid, mis tundusid nii ilusatena ja huvitavatena, kui ei midagi muud siin ilmas.

Mida rohkem möödus päevi, seda õnnetuma tundsin ennast kodus, kuigi isa-ema, nõnda nagu oskasid, püüdsid peletada minu muret ja kurbust. Sõbrannad ei unustanud mind, vaid kirjutasid sageli üht-teist oma elust, mis aga kasvas aiva igatsust linna järele.

Ka ltn. O. saatis mulle kirje, mis olid täis armastust, kirge ja igatsust, meenutades kevadõhtuid, mil olime koos, nagu kaks pisikest õnnelikkust linnukest.

Palusin, ent vanemad ei lubanud mind ühegi hinna eest linna tagasi minna. Olin meeleheitel, sest oma sünnipaigaga ei suutnud ma kuidagi enam kohaneda. Tundusin enesele kui kloostrikasvandik, kes mahamaetud siia kaugesse metsapõhja, kus ükski asi mulle enam rõõmu ei valmistanud.

Ja nõnda tärkas varem linnas

nähtud filmide mõjul mõte — põgeneda kodust... Kahtlesin kaua, ent siis ühel päeval, kui sain O-lt jälle kirja, võttis see mõte äkki kindla kaju. Mul oli vanemaist küll kahju, kuidagi poleks tahtnud ma valmistada neile valu, ent oma leitnandi pärast olin valmis tegema ja ohverdama kõik.

Ja nii siis lahkusin ühel tormisel sügisööl, mil vihma nagu oavarrest valas, salaja nuttes kodust... Kaasas vaid kõige hädavajalikumad asjad, taskus vaid raha nõnda palu, nagu seda vaja piletit lunastamiseks rongile, nii hiilisin välja uksest.

Ainuke, kes mind saatis, oli mu vana sõber, koer Sammy, kes nagu mõistis mu mõtteid, saatis mind haledalt kiunudes maanteeni. Silmad täis pisaraid, saatsin koera sealt tagasi, rutates ise jaama varahommikusele rongile.

Jõudes linna, mõtlesin alul minna oma endisesse kohta, ent hiiljasin peagi selle mõtte. Sõbrannad, võib olla, poleks keelanud minule ruumi, aga vanemad oleks vist kohe mind siit otsima tulnud ja siis oleks mu linnaelu jäl-

Hakkasin arvama juba kõige halvemat, seda enam, et O. mulle korteri võttis teisale, kus ta mind nädalas paar korda külastas. Temal, kui ohvitseril, nii rääkis O. ise, ei olevat kohane koos elada noore daamiga, see võivat nii minu, kui ka tema peale heita tumeda varju.

Muidugi ei jäänud minul midagi muud üle kui alistuda sellele soovile. Püüdsin siiski veel loota ja uskuda, et kõik peagi muutub taas heaks.

Kaebasin ka sõbrannadele, kelle juures vahete-vahel käisin, oma häda. Nemadki arvasid, et on kõige parem kui katsun leppida olukorraga, kuigi see rõõmustuseks põhjust ei pakkunud. Vaid Helmi käskis katkestada vahekorda ja otsida mingisugune teenistus. Tema ise oli katkestanud ka kooliskäimise, hakates ühe südalin-nas asuva restorani puhvetipreili. Et see vanemaile ei meeldinud, oli Helmi lahkunud ka senisest elukohast, pidades ise väikest korterit.

Siiski ei pannud ma Helmi nõuannet tähele, vaid jäin valuleval südamel ootama olukorra arenemist, oodates pööret kas paremale või vasakule.

Ja see tuli peagi. Ühel õhtul, ei tea just kuidas või miks, otsustasin, ise imeliselt rahutu ning närviline, O. juurde minna, kuigi ta selle keelanud oli.

Ent see, mida seal nägin, purustas kõik.

Kuuldes toast lõbusaid naiste kilkeid ja naeru, sööstusin vihaseks tupp. Ja ma ei eksinud, O., koos kahe leitnandi ja kolme preiliga pidas olengut, olgugi, et võrdlemisi süütu, kuna üks preilidest, nagu kuulsin hiljem, osutus O. pruudiks.

Olin meeletu vihast, hakates taas kisama ja purustama kätetuhtuvaid asju, panemata tähele teiste rahustuskatseid.

Ja lõpp? Mõni minut hiljem oli O. koos teise leitnandiga see, kes mu sõna tõsisel mõttes tänavale viskas, lubades kutsuda politsei, kui ma „silmapilk siit maja eest ei kao“.

Järgmisel päeval tuli O. veel minu juurde, öeldes, et ta sellegi korteri eest enam üüri ei maksa ega ka mulle enam ülalpidamise raha ei anna.

Nii siis, täielikult tänavale... Mees, kelle pärast hülgasin oma vanemad ja kodu, oli mu tänavale visanud... (Järgneb.)

Lugege järgmisest lehest: teenistuskohast, mida ilusale naistele antakse vaid «tingimusi», keelatud lõbudest ja sellest, mis sünnib seal, kus raha meeste silmis kaotab väärtuse.

Armukadedus.

O. Vahter.

Vana tüürimees võttis aeglaselt piibu suust, sülitas lirtsiti läbi hõredate kollaste hammaste, rüüpas tupeva sõõmu õlut ja sõnas õpetlikult: „Teie, hülgepojad, teate nüüd midagi armukadedusest või üldse naisetest; kui sa mõne lirtva pärast karkaga üle mola saad, siis on see kindlasti sellepärast, et maksmata jätsid. Armukadedus — see on juba krohe kraam. Ma ütlen kohe, et... et varbaküüden lähivad siniseks ja pealgi tõmbab kortsu...“

Mina olen selle lahingu läbi teinud — jah! Las alles hakkab rääkima...

Vaat', see oli sel ajal, kui alles noormees oli ja oma vanamoori võtsin. Sa tuline juudas, kus paar kuud olid üksainsam Jumala püha...

Aga mis sa teed — eks need rahakesed hakanud na lõpuolele jõudma. Ega aidanud midagi muud kui munsterda laeva ja lase sõita.

Mitu kõvat kuud olid möödas — järsku saime teada, et laev kodu sõidab.

Mõtlesin, et teen teisele õige ütluse, ei kirjutanud sõnagi teisele ja ühel ilusal õöl olin kodusadamas. Oli niisugune ilmatu tore õõ, kus puud puha rohelised ja kuu paistab ja... noh saate isegi aru — ühesõnaga, üks vahva õõ.

Jah — ja kus mina lähen; komps kaenlas ja südames niuke naljakese judin.

Hiljini tasakesi ukse taha ja pidin juba sisse hüppama — järsku kuulen üks sosistab toas:

„Mu kallis, nüüd viimaks oleme kahekesi — kui hea on sinuga!“

Tohoo kurat, mõtlen, noh kes see Mihkel siis on.

Ja kus teine sosistab:

„Mu ainuke, kallis magus Kari, võiksid sa ainult aimata, kuidas ootasin seda õõd!“

Mees vastas: „Kui hurmav on tänane õõ. Nüüd võime olla ainult üksteisele, unustada kõik muu. Meie eest vaid räägib õõ!“

Nad jaburdasid ja itsitasid seal veeli kõiksugu lollusi kokku, aga enam ma üldse ei kuulanud. Peas hakkas midagi kohutavalt mühistama, silme ette ilmusid punased ja lillad rõngad. Kurat, ma ütlen, oli just sarnane tunne, nagu oleksid sa viitsjaga pähe saanud.

Esimese vihaga pidin kõige uksega sisse kargama, aga õnneks on mul Jumalast antud hea portsjon

külma merimehe verd. Mh'r Mis sa, nolk, arvad, et kartsin? Aga mitte mõhkugi! Arvasin, et see nadikael nii-kui-nii enne hommikut ei lahkunud ja tormamiseks polnud põhjust. Oot sa, rupski! Küll ma naudin sulle ühe hurmava õõ!

Noh, eks ma siis lidunud kohe laeva ja padavai paar sõpra ülesse. Seletasin asja ära ja kohe kiirelt tagasi. Üks ees pidasime siis väikese sõjaplaani. Üksest sisse tormata oleks viimane lollus olnud.

Senikaua, kuni meie eest murrame, on see vooster ammugi tagant-uksest väljas ja pealekauba veel see hiigla skandaal.

Õnnelkombel oli üks akendest haakidest lahti ja nii siis kasutasime seda teed.

Ronisime imetasa, hoides maikaja lõõgivalmis. Olime peaaegu toas, kui see vend ärkas.

„Püha taevast — mis siin lahti on!“ „Rahustuge, kallis sõber“, sõnasin, hoides suure pussnoa temal minna all, „ainult mitte mingisugust kärä, vastasel korral teen teist kotteti. Ronige välja ja kiiresti!“

Naine, to libu tõmbus end nuuk- sudes tekkisse.

Mehike ronis voodist. Oli muide päris noor ja kena, ühesõnaga stutser sell, aga värises ja lödises teine, kui vasikasilt. Kuna ma tema rahulikkuses küllalt kindel polnud, toppisin tal igaks juhuseks rätiku suhu ja sidusin käedki veeli käet- rätiga kinni.

Hüva. Käsitasin ühe sõbra naise juurde valvama, lubades sellega pärast arveid õiendada, tirisime nõrgalt vastupüükleva mehikese aknast välja ja algasime teekonda vana lossi vallikraavi poole.

Käidavamai tänavalt küürustasime samme, sest kuigi oli õõ, võis siiski keegi meid, kummalist seitskonda märgata. Jõudes aga vanale karjatanavale, linna serva, osutusin süoameli lasuvat viha veidi välja puistata:

„Nii siis, mu armas vend Taavet“, algasin peaaegu palvevennalikult. „Teiega on juhtunud midagi hirmsat, midagi kolemat, nagu seda võib juhtuda ühele miljonite hulga. Ara nimusta ligimese naist, liiategi vaes- mehe naist. Sest mida kergem kuk- kur, seda raskemad on rusikad. Nii, mu sõber; minu sügavam kaastunne Teile eeloleva puhul. Ja-jah. Türk- lased karistavad naiste võrgutajaid

surmaga, see on arusaadav, neil oli palju naisi ja nad võisid olla nii suuremeelsed.

Aga minusugune, kellel on ainult üks naine, ei või oma armsale ma- jasõbrale sarnast naudingut lubada. Mis on surm? Lausa luksus: Aga vaat — sulla tõrva sisse kasta, sil- maq välja torgata, ninasõõrmed ri- badeks lõigata, liikmeid saagida ja nahaahne mürknõelu täis ajada. Vaat' sarnaseid mugavusi oma maja- sõbrale valmistada on iga abielume- he püha kohus.“

Mehike oli rohkem surnud kui elus. Seiras meid kõik aeg pala- valt, meelheitva pilguga, näost pa- bervalge. Püüdis midagi seletada, ent too muutus ainult ümismiseks.

Jõudsime vana vallikraavini, mis üleni rohelist saasta täis oli. Suru- sime meeleheitlikult rabeleva mehikese ülepea saastasse. Kordasime seda niikaua kuni ta sarnaselt solgi- toobrist võetud rasvaklimbile.

Peale selle tirisime mehikese puu juurde, kuhu ta kinni kõitsime okas- traadi jupiga. Rebisime pesu üm- bert ära ja alustasime nõgeste ja kibuvitsa okstega peksmist. Tegime temaga seda nalja. Vaene mehike in- ses vaju veel nõrgalt. Olles juba kül- lah, „lõbutusenud“, käskisin sõbral ok- si korjata ja mehikesele tule alla teha, ise liitsusin kiiresti koju, kus üks sõber veel truult valvas.

Haarasin ühe ropsuga tekst kin- ni ja mõrgasin:

„Sa kuradi madu, sa ho...“

Oi, sa püharistike ja apostlike! Ihu läks järsku nii imelikult vede- laks. Voodis lamas hirmust moonu- tatud näoga... hoopis võõras naine.

Esimesest üllatusest toibudes, pöördusin sõbra poole:

„Ke-kes kurat see siin on?“

„Eks su oma eit, kes siis muu!“ vastas see ükskõikselt.

„Pörsas“, vastasin sellele vaik- selt ja pöördusin naise poole magu- sa häälega:

„Vabandage, kes te olete?“

Märkasin isegi tehtud rumalust; oleksin pidanud aega kasutades jal- ga laskma.

Instinktiivselt aimas see seisukor- ra muutust. Nähtavasti veendus ta meie kohmetusest, et kuulume kul- tuurimiste hulka.

Nüüd alles algas maru.

„Kaabakad, rõõviid — kuhu te mi- nu mehe panite!“ karjus ta kui lae- vavile. Ainsa hüppega oli ta voodist väljas ja sekundi pärast mantlis.

„Vabandage, süin oli suur ek- situs...“

Lillevaas lõi mu peast nimaseks. Ronisin aknale, kust nägin, et vahva

sõber juba kaugei lüdis. Tundsin kõ- vasid hoopisid seljal, lõhkusiin ak- naruudu, lõigates käe peaaegu poo- leks. Kukkusin akna alla peenrale; midagi õige kõvat lendas pähe, muld varises krae vahele. Viimast jõudu kokku võttes, panin jooksu. Kuulsin vaid selja taga veel naise kohutavat kisa...

Laevale jõudes olime hiigla hir- mul, mis sellest kõigest tuleb. On- neks oli parki jäänud sõber hale- dama südamega olnud ja tule tege- mata jätnud. Otsustasime vaikida ja vaikisime ka — kuni siiaajani.

Pärast selgus lugu. Minu memm on vanemate poole sõitnud ja too noorele abielupaarile, kes vist pul- mareisil viibisid, välja üürinud.

Vaene mehike leiti hommikul möö- dakäijate poolt poolsurnult. Küll uu- ris politsei ja küll kirjutasid lehed, aga sündmus jäi salapäraseks.

Too „kuulsus“ tegi vaesele me- hele rohkem peavalu kui õõsised kannatused ja ta oleks mind vist elusalt ära sõõnud. Aga hea, ei ni- gi läks!

Jah, poisid, sarnane on alles ar- mukadedus!“

Ära unusta!..

(Neile, kes ihkavad unustamatusi).

— Ära unusta Teda, kes juhib maailmade käiku ja sinu ja su kaaslaste saatust; kes käseb talvel lõppeda ja kevadel alata ning õnnistab suve kasvu ja sügise lõikust! —

— Ära unusta inimest, kes sulle kinkinud esimesed õnnis- tused ja kannatanud viimsed kannatused, et sa saaksid pääste- tud!.. —

— Ära unusta inimest, kes su hälli liigutanud unetult pikki öid, toitud sind oma emarinnast ja su üles kasvatanud igavesti hellalt, tüdimata armastusega; ning inimest, kes su heaks rühma- nud öö-d-päevad, kandes oma hoolet ja vaeva su tuleviku altarile! —

— Ära unusta inimest, kes sulle andnud esimese suudluse ning pannud sulle liikuma elu Bethesda allika — armastuse — tervendava vee, mida nii iharalt ootasid!.. —

— Ära unusta inimest, kes joobunud ühes sinuga õnnes, ja vaadanud su peale esimese kaastundliku pilguga, kui olid — hädas!.. —

— Ärge unustage mind: mu väike, kallis kodumaa Eesti ja teie, tema kodanikud, kes ma soovin, et sa jääks' igavesti vabaks. Ärge unustage mind!..

Vana-Karistes 1929.

Ervin Uibo.

Mälestus.

Kevadtul kiigutas õrnalt sini- rohkeat veepinda. Arglikult, kind- luseta mängisid lainekehed, kee- rutades ülesse vahutavaid lainte- harju.

Taevast katus kiirelt tumedais- se pilvisse, tugevnesid tuulehoo- ja õhku lämbistas valgust pilduv välgunool. Torm ligines! Vastu akent tuiskas vihma. Pimedusse kadusid kujud ja aina suurenes kõuemürin. Oudsest hirmust pal-

vetasid huuled: saagu valgus, ja- gunegu taevast, vesi, maa... Hommik! Uduusse uppus kaugus.

Linnud sillerdasid! Kõik elas ja hõiskas... Mõõdusid tunni, mõõ- dusid päevad, kadusid nädalad. Ääreitu vaikus valitses hinges, mõtteis, kattis kogu elu, kogu ümbrust. Päike soojendas, kuid puhus vilu põhjakaarte tuul!

Carmen.

sisse tehtud ja ärasaamiseks pakitud. Ja kuidas kõigil endistel aastatel kalad juba enne vaheaega kõik ära olnud saadetud.

Ja muidugi kuivatataja — Arn pidi alla andma, tal ei olnud vähe- matki võimalust pääsemiseks. Samal ajal aga sammus Hartvigsen ühes minuga mägedesse ja kõneles mulle: — „Ei, Makil on nüüd väga hea kontoris istuda ja kirjutada, aga mis puutub igasugustesse askeldus- tesse ja muredesse, siis on kõik see rahvaga kole jändamine minu õlgadel. Mul ei ole isegi abiellumiseks põrmugi aega.“

Roosa muutus vaikseks ja ilusaks, selles alalises rahulikus ja mureta olukorras. Tihti võttis ta Marta käekõrvale ja läks ühes temaga paruniproua laste juurde, kus viibisid väga kaua, käies metsades ja mägedes. Neil tundidel viibisin mina ainuüksi kodus ja võisin üsna rahulikult oma salajast tööd teha, mida kord juba nimetasin. Panin ukse ja aknad kinni, et mingisugune hää ei saaks mind segada, iga veerand tunni järel käisin kuulamas, kas keegi ei tule juba ja jälle asusin oma töö kallale. Oo, Roosa pidi muidugi kõige enne sellest teada saama.

Kui südamluk ja lihtne ta oli! Märgates, et Hartvigsen püüab tema eest oma kooliõppimist minu juhatusel varjata, hakkas ta ostmistest pärast poes käima. Ohtuti oli ta sama armas, nagu varemgi, kui ühest ja teisest asjast jutlesime. Ta oli väga hästi kasvatatud daam, kuid käis meiega väga alandlikult ümber, kui igasugust tühja tähta „jahva- tasime.“ Alandlikult suhtus ta ka Hartvigsenisse, kui see oma koh- makat olekut avaldas, — mõnikord jutustas ta ka imenaljakkalt, veid- ralt! Olles mõjuv isik, ta ei suutnud siiski oma keelt taltsutada neis küsimusis, mis talle kättesaamatud, kuid hoopis selle vastu, ta astus tihtilugu sarnaste sententsioonidega välja, milliseid mina ei olnud varem veel kunagi kuulnud. Ah, mida küll sellel inimesel veel peas ei puudunud! Tema harutas eluküsimusist, ja sealsamas viskas sarnase naljaka sõna: „Jah, Luther, see oli laevukene elumerel! Ei, muidugi mõista, mina ei tea teda küllalt hästi, kuid minu lihtsa arusaamise järele näib see nõnda olevat. Ja tema õpetus oli kõige õigem õpetus selleks, et saada heaks inimeseks...“

Aga mis vastas Roosa sellepeale? — No jah, iseenesest mõista, et Luther oli ju sarnane inimesel! Ja ta ei andnud omi mõtteid ära mitte ainsamagi näoliigutusega...

Ükskord Hartvigsen teatas mulle, et ma pidavat varsti ära minema. See juhtus just päev pärast seda, kui istusin õhtul trepil, lobise- des kord Roosaga, kord plikakesega, plikakesega küll rohkem kui Ro- saga. Ja siis ilmus Hartvigsen.

— Istu sina ka siia, meie juurde! — tähendas Roosa pool jalja- tades talle.

Kuid Hartvigsen oli nälgjane ja läks tuppä. Meie läksime kolmekesi talle järele. Nähtavasti oli ta Sirilundist tagasi tulnud ja seal võis keegi teada olla pahanud. Pärast õhtueinet küsis ta äkki Roosalt:

— Noh, oled sa selle üle ka järele mõelnud, et suvi on juba lõpule

Kino.

Mihail Soštšenko.

Teatrit ma ei laida. Aga kino on siiski parem. Ta on kasulik. Lah- riiteta, näiteks, ei ole seal vaja, — ja sellest jääb kümnelt järjest oma tasku. Habeme ajamine samuti pole sünduslik — pimedas ju nägu ei nähta.

Kinos on ainult üks asi paha, see saali minek. Üsna vabalt võidakse sind seal surnuks pigistada... Kõik muu on väga viisakas. Ja vaatamine ei tee vaeva.

Naise nimepäeval läksime meie temaga kahekesi kinosse. Lunasime pääsetähed. Jäime ooteruumi sabbasse.

Rahvast oli kogunud hea hulga. Ja kõik kipuvad uksele lähemale. Korraga läheb üks lahti ja preili hüüab: „Las käia!“

Kohe tekkis hirmus tõukamine ja rüsumine. Sest ägaüks tahaks saada huvitavama koha enesele.

Nii siis, kõik vajusid sissekäigu poole. Üks vahel aga tekkis tõke. Kaugemal olid rõhuvad tagant peale, esimesed ei pääse nii ruttu edasi. Tundsin korraga, et mind litsuti kokku nagu heeringas püüis ja tõmmati voolust kaasa paremale poole.

„Issakene“, mõtlen, „peaks nüüd üks ikka terveks jääma!“

„Kodanikud“, hüüan, „olge ometi mõistlikud, Jumala pärast: Sedamoodi võite kinoukse inimesega purustada.“

Kuid vool oli niivõrd tugev, et ei pääse mitte kuhugi.

Keegi mundrimees mu selja taga, see pressib peale päris ebakultuuri- liselt. Otse puurib end mu selga kurvaim.

Mina tõmbasin mundrimehele jala- ga.

„Jätke järele, kodanik“, ütlen tal- le, „oma neegri tüki!“

Akki tunnen end natuke üles tõs- tetavat ja ma kukun silmili vastu ust.

„Nii“, mõtlen endamisi, „juba hak- kavad, raisad, inimestega uksi pu- rustama.“

Ma katsun siis ukse juurest kauge- male pääseda. ajasin pea õjeli ette ja tahtsin enesele nii teed teha. Ei las- ta...

Ja märkan, et olen jäänud püksi- pidri rippuma ukse lingi külge. Tas- ku kohalt.

„Kodanikud!“ karjun jälle. „Kat- suge nüüd tasemalt! Karauul! In- mine poob ukse lingi küljes!“

Mulle hüütakse vastu: „Päästke end lahti, seltsimees: Tagumised tahavad ju ka sissepää- su!“

Aga kuidas sa päästad, kui inimes- te vool viib sind peatumatult edasi ja käti ei saa liigutada.

„Siis pidage ometi“, karjun, „saa- tanad niisugused! Jätke ikka pük- sid jalga! Lubage enne, et inimene võtab end lingi küljest lahti. Riie juba kärisebki...“

Arvate, et keegi kuulab? Rühi- vad aga aina peale...

„Preili“, ütlen, „Jumala pärast pöörge teiegi natuke kõrvale. Täies- ti vastu tahtmist koorivad su riidest lahti.“

Kuid preili seisab näost sinine ja ahmib korisesdes õhku. Ja ei huvitagi teda üldse midagi vaadata.

Järsku tunnen, et rebimine jääb nagu vähemaks.

„Teab, kas pääsin lahti lingi kül- jest või jäid püksid maha?“

Hingasin kergemalt. Siis vaatasin

ümber. Püksid on jalas. Kuid üks säärist taskust palistusest löhki ja mõ- lema pooled lipendavad käimisel na- gu paadi puri.

„Kas sa näed, kuidas siin kinos- käijaid lahti riitatakse.“

Läksin, nii nagu olin, naist otsima. Näen, et vaesekene on tuubitud üs- na alla orkestrisse. Istub seal ja kar- dab välja tulla.

Onneks kustutati tuli. Lint hak- kas käima... Kuid mis lint see oli — ma tõesti ei tea ütelda. Mina ko- hendasin kogu aeg oma püksa, kat- sudes neid nõõpnõeltega kokku pista.

Üks nõel leidis õnneks mu na- sei ja neli tükki andis keegi heasü- damlik daam omast käest. Siis leid- sin veel põrandalt paelaotsa- kese. Pool vaatust otsisin seda.

Noh, mõnest kohast sidusin, mõ- nest pistsin nõõpnõeltega kokku ja siis oligi kino draama ka läbi.

Läksime koju...

Pärast vihma.

Kui õis lööb päike pilvepungast lahti ja üle taeva tungib kui rakett. Saab loodus jälle õitsemiseks mahti, ei enam piiska tule ülalt vett.

Üks putuk lilleõiest salamahti ja vargsi nagu kartes välja poeb, ning ämblik kärkse peale peab jahti.

Virk mesilane tõttab tooma mett, Ta hoolas: kogub saaki tagavaraks; kui talv, ta elu ainult sellel toeb,

Ent mina? Kõnnin hooletult! Teeb valgusaraks mu silmad helge päeva päikselööm. Mul ainult mured kaasavaraks ja kurbuseks ning valuks muutub rõõm.

Ralf Kaaver.

Päike juukseile!

Arstiteadus on ikka rohkem ja rohkem tähelepanu pööranud päi- kesele, kui tähtsale tervisetootajale. Selgunud on nüüd meie päevil, et päike ka väga hästi mõjub meie peanahale ja juukste kasvu aren- dab ning juukste väljalangemist takistab. Ka siis, kui juuksed on terved ja peanahk puhas, on päi- ke hästimõjuv tegur ja annab juukseile loomulikku läiget ja ilu.

Suvekuudel tehtagu endale ülesandeks iga päev pooleks tun- niks lasta paista päikesel peana- hale. Karmimatu juuksed igale- poole laiali, nii et päike igat koha- ta peanahat soojendaks. Igale osa- te lastagu paista päikesel 5—10 minutit, mitte rohkem. Vastasel korral võib tekkida peavalu.

Kui peanahk väga kuiv või kui kõõma peas, peab õhtul juukseid ja peanahka määrima mõne juuk- seveega, mis rasvaoluseid sisal- dab. Juba lühikese aja järele võib tähele panna, et juuks muutub läikivaks ja lokkavaks. 2—3 nä- dala pärast ei lange juuks enam välja.

Sel ajal, kui ravitseme peanah- ka päikesevannidega, ei tohi juuk-

seid pesta teravate seepidega või šampooniga. Sel ajal pestagu pead ainult sooja veega, millesse sega- tud 2—3 munakollast. Selle va- huga pestes jääb juuks pehmeks ja peanahk ei saa ärritatud.

Loputusveele võib lisada paar tilka petrooleumi. Ei ole tarvis karta, et lõhn takistuseks. Petroo- leumi lõhn kaob juba mõne poole tunni jooksul. Ka ei pea sel ajal pead liiga sagedasti pesema, kord kahe nädala jooksul, sellest jat- kub.

Üldse on vale arvamine, et liig- rasvased juuksed tahavad sage- dasti pesta. Mida sagedamini ras- vaseid juukseid pesta, seda ruti- mini rasvunevad nad jälle. Kunst- lik rasva eemaldamine ärritab juukste juuri, ja nad valmistavad rasva veel suuremal määral.

Kui juuks liig rasvane ja ka päikesevannid ei aita, lastagu ar- stil kirjutada juuksepudrit, milles väävlilust. Selle pudri või tol- muga võib kord nädalas pead pu- hastada. Kui juuks täiesti puud- rine, võetagu hari ja harjatagu juuks ja peanahk jälle puhtaks. Sel teel saab juuks ka puhtaks, ja

see viis on kasulik liig rasvas- tele juukstele.

Üldiselt aga, andkem juukseile päikest ja ärge kandku sagedasti peas rätikuid või raskeid küba- raid. Ohk ja päike on parimad tervise- ja ilutoojad.

Chypre.

Rahu uinujale.

Hea tuulutada vaitiast tormimüha, heit mättel seisatada talmistul, tus luigub valus sõltununa päha, tus seisab aegli elusti võidul...

Ma uinujale rahu, muud ei palu, et täidataks tad hellalt multaeäng, ja tohats unelaulu tadesalu, tus algand tevadtuulil lendles mäng. Ja ää siis talmu üle hõbetähti, tui igatsusi pillab säravaid. Seal tuuleheljul teidagi tui nähti... Seal igavil ju avand väravad...

Ma uinujale rahu, muud ei palu, et oleks hell tal ematene, maal! Dõ igavene sügavus tõi valu ja varjats südame tord tutsuwa... RALF KAVER.

Midagi ei ole hädaohlikumat nai- sel, kui et ta oma meeljustes tar- vitusele võtab.

Kui saatus hoiab väravad lukus, siis näib ka muu maailm kitsana.

Armastage oma naist, kuid ärge andke talle võimu enese üle.

Vii ära!

Vii ära need lilled, vii ära nad tõi, mu hingele unustust too!... Vii ära mu lootused, hüüa mu hõit, sind palun: nad lahjudes vii!...

Vii ära tõi minet nooruse õnned, vii ära, need südame valusad!... Need oled mu hingeäde Sina ju pannud, Vii ära: nad valusalt ilusad!...

Al. Kukk.

inimese vastu välja astuda, kel ainult üks käsi teguvõimne. Paar päeva hiljem, sellest teada saades, läksin Glani juurde ja pajatasin: „Mina olen see, kes teie pihlaka ära rikkus!“ Õeldes seda, läksin oma teed... Mõelge, kui hästi seda kõik veel praegu mäletan! Ja milline selgelt- nägija ta mõnikord oli! kui oli vaja mõnd saladust avaldada. Aga see, minu kaaslane, see on veel praegugi elus. Hiljuti tuli ta minu juurde, ja teda kutsutakse „Jensi-papaks.“

— Või nii?

Paruniproua heitis ähvardava pilgu minule, lühikest märkust kuul- des. Mina jäin seisatama ja langesin mõttesse: „Või siis sellepärast aitaski paruniproua Jensile teenistust muretseda, kes kord ka Glan- piinata aitas. Armastab ta siis tõesti surnud inimest põlgatuseni, vali juseni ja isegi nüüd püüab talle valu sünnitada? Või on Glan veel elus, ja paruniproua piinab teda endist viisi edasi?“

Ma küsisin:

— Võib-olla, ei olegi Glan veel surnud?

— Ei tea seda! — kostis ta. — Arvatavasti on ta siiski surnud.

Ta oli nii muutlik: ilm avaldas temale mõju, päikesel, kuul, rohul ja teistel taimedel oli tema kohta võimu, ja tuul kõneles temaga. Kalju- delt kostev müra tungis temast läbi. Ei, muidugi on ta nüüd surnud. See oli ju nii ammu, kui ta siin viibis. Sest ajast on niipalju aastaid juba möödunud.

Paruniproua tõustus ja läks veski poole tagasi. Kahju oli teda vaadelda. Ta rääkis hoopis teistsugusel toonil: ta ei naeratanud enam, vaid jutustas kurvalt. Olin rõõmus, et ei võtnud julgust rinda isegi maha istuda: seisin kogu aeg ja kuulasin.

IX.

Ei, see pole sugugi hea, et Hartvigsen tõusis viimasel aastal järk- järgult ikka kõrgemale ning viimaks muutus juba „isikuks“ ta võitis ikka suurema tähtsuse ümbruskonnas ja seda rohkem veel enese silmis. Ta oli siin üks, ja peale tema ei olnud ümbruses ainustki tema vääri- list, oli nagu kuningas ja jumal, kes võis kõik, mis tahtis.

Ses suhtes oligi ta rumal ja vilets. Tema heasüdamlus oli aga siiski suur. Ta andis sellile Stenile järgmise korralduse: „Kui tule- torni ülevaataja Schöning midagi poest vajab, siis pead sa, nagu eksi- kombel kõik seda minu, Hartvichi nimel kirjutama.“ Mulle seletas ta üsna avalikult, et ilma ülevaataja segamiseta asjasse ei oleks võinud ta kuidagi hõbemägede müügi puhul rikkaks saada, ja sellepärast taht- vat ta nüüd temale oma tänu avaldada. Samuti arvas ta igasuguse krediidi Aronile Hopanist, nimelt samale inimesele, kes talle mõne tühise summa eest ära müüs.

Aga tule torni ülevaataja Schöning ei vajanud mingisugust krediiti. Poodi tulles hoidis ta alati oma schillinguid näpu vahel.

Ükskord ütles Hartvich temale:

— Kui vajate kaupa, siis ei ole teil tarvis selle eest maksta.

Ülevaataja seisis nagu sammas kahvatult, ta näis meile kõigile nii väiksena.

Siin lisas Hartvigsen veel juurde:

— Teil tarvitseb ainult öelda, et kirjutada minu arvele!

Ülevaataja kostis:

— Noh, milline ostmise see siis on? Ja kas ma ei suuda siis enam oma ostude eest maksta?

Kuid see vastus ei muutunud Hartvigseni sugugi mõistlikumaks: ta muutus veel lapsikumaks ja kostis veel rumalamalt:

— No jah, mina tahtsin ainult heategu ülesnäidata!

Et aga ülevaataja pahvatas selle peale valju häälega naerma ja noogutas oma halli pead, ning sülitas veel pealegi, siis nimetas Hart- vigsen pahas meeleolus teda idioodiks ja lahkus suure käraga poest.

Ja ta ei unustanud ülevaataja teotavat loobumist: see teotus näris tema südant, ehkki ta armastas tõendada, et tal ei minevat miski korda ja võivat kõigele sülitada.

— Võib-olla, et sinagi kord nii uhkeks muutud, et ei taha minust enam teadagi, — kõneles ta mõnikord Roosale.

Ja kui viimane vastuseks sellele pead noogutas, ilma et oleks küsimuse sisusse sügavamalt süvenenudki, siis rääkis ta kurvastusega:

— Noh, tee muidugi, kuidas ise paremaks arvad!

Õhtuti armastas ta meile jutustada, milliseid asju ta kõik päeva jooksul oli toimetanud, ehki mõnikord ei olnud midagi, millest õige oleks võinud jutustada. Ta kõndis kord siin, kord seal, tungides iga- sugustesse piasiasjadesse, kiskudes inimesi nende tööst eemale, et aga kuidagi ennast peremehena näidata. Juhtus kunagi maanteel vanema mõldriga kokku puutuma, siis oli kohe järgmine kõne käsil: —

„Aga mina tahtsingi just praegu sinu juurde minna: pead mulle täna niipalju jahu ära vedama, kui vähegi jaksad!“ Aga vanem mölder iga päev ei teinudki muud tööd kui jahvatas niipalju jahu kui iganes jaksas. „Kõik täidetakse täpselt!“ kostab muidugi mölder alandlikul toonil. — „Näed, ma tuln otsekohe sadamast: meil ei ole laos enam kui 20 kotti S FI!“ — lisab Hartvigsen omalt poolt juurde.

Mulle ütleb ta: „Tule, lähme ühes minuga kuivatisse!“ Läheme. Ja Hartvigsen hakkab seal kalade kallal koperdama ja toimetama. Peab ennast peremehena üleval ja annab kuivatatajale Arn'ile küsimusi: „Aga kas oled selle üle ka mõelnud, et homme hakkab vihma sadama ja teeb kõik märjaks? Kui sul juhtub inimesi vähe olema, teata sellest kohe mulle.“ Enamasti aga vastas sarnaseil kordel kuivatataja Arn, et tal olevat inimesi küll ja küll, ainult päikest olevat vähe, aga see aeg veel seisvat eespool. Selle peale kostab Hartvigsen muidugi: „Aga mina olen nõnda otsustanud, et kalad tulevad enne suvist vaheaega sisse pakkida!“ Ja ehkki kuivatataja Arn seda isegi väga hästi teadis, et nõnda teha tuleb, ometi lõi ta kaht kätt kokku ja teeskles suures imestuses, et ta seda sugugi ei aimanud. Siis seletas Hartvigsen hari- likult talle nõnda, kuidas möödunud aastal seda tehtud, kuidas kalu

Kirjavahetus ja poleemika lugejate vahel.

Küsimusi ja kostmisi.

Avalik kiri.

Olen juba paarkümmend aastat abielus ja pean tunnustama, et ma mõõduvad päevadega täiesti rahul olen.

Minu arvamise järele on abielu õnn üks naisest ära. Kui naine elada oskab, on ka mees alati mõistlik. Abielu on kunst, ja teda peab oskama. Üksi osava kunstniku käes on ta mõnus ja meeldiv, nagu iga kunst meistrit armastab.

Mehed on nõrgad olevused, nõrgemad, kui seda arvatakse, ning neid oma käpa all hoida ei ole sugugi raske. Peab ainult nende nõrkust teraselt tähele panema.

Juba mehele saamise juures pead hea inimesetundja olema. Mina isiklikult talitsin nii:

Märkanis varsti ära, et mehi, iseloomis need neid huvitavad, kes neile kättesaamatud on, see on neist eemale hoiavad ja nii väga peale tungivad pole. Elumaitsemise otstarbe sobrustavad noormehed küli heameelega nendega, kes alati seltsimajades piduõhtutel parketil tolgendavad ja valmis on igale vastutulejale ennast kaela viskama.

Kui aga abielu-mõtted peas on, siis minnaks sealt naist otsima, kus valju ema kõrval häbelik, meesterahvaste ees silmi mahalööv „mammatütar“ istub. Sellest arvatakse, et tema valju ema silma all mitte vabadust pole maitsta saanud ja tulevasse abielusse kõlbilise puhtuse ja süütuse kaasa toob. Vaadake, seda meeste nõrkust oskavad nii vähe neid oma kasuks tarvitada, et mehele saada. Mina tegin hoopis teisiti. Armastasin muidugi ka elu ja ja löbu, kuid vabamat läbikäimist lubasin enesele üksi nende meesterahvaste seltsis, kelle seas minul tulevast oodata pole. Kui aga mõne paremaga kokkupuutumist oli, tõmmasin ka teised keeled viiulile.

„Preil Pauline, kas ma ei tohiks teid laupäeva õhtuks jalutama palduda“, ütles mulle keegi toekamatest kavalieridest.

„Jah, vaadake, härra Neps, minu ema ei luba seda. Ma võin üksi temaga jalutada. Võõrast meesterahvastega lubab ema mind üksi meie kodus läbi käia.“ Nii vastan mina ja

lõõn silmad häbelikult maha...

Nii saan meeste kättesaamatuks, omandan saladusliku värvi ja minust hakatakse unistama, nagu rüütli keskajal printsessist kinnise lossi müüride taga unistasid.

Kõik need jutud, nagu austaksid mehed naisterahvas mõtet ja inimest ja vihkaksid „pupesid“ kui mangukanniseid, on valed ja tules võetud.

Naisterahva vaimlise väärtuse peale paneb suurem jagu mehi vähe rõhku. Peaasi neil on naisterahva välimus ja see arvamine, et tema see „esimene“ on, kellele armastus osaks saab.

Kaasõed, kui teie kavalad oleksite ja tahaksite, võiksite neid „tugevaid“ ja oma tugevusega hoopelajaid mehi kui takku sõrme ümber kääntada. Maksab ainult tahta ja kõik on korras.

Ühelgi kavalal ja osaval neil ei tarvitse siis vanatüdrukku jääda ja ennast raske töö ja murega koorimata. Orjamiseks on mehed loodud, naisterahvas selleks, et mehe üle valitseda, elada ja meest taga sundida.

Kõik need neid eksivad, kes arvavad, et vanatüdrukku põhi parem on, kui abielu. Olesk see nii, siis ei oleks ilma kahte seltsi inimesi loodud... Vaesed tüdrukud, teie ei teagi, missugune õnnepõli abielu on! Muidugi, neilpõlves võib ju ka armastust maitsta, aga kõik see ei ole midagi... Abielus on süda rahulik ja ei ole mingisugust muret. Teie seate omale sooja pesa maitserikkalt sisse ja lubate seal ka oma meest elada. Teie teete omale süüa ja annate sellest ka mehele.

Kui tänuil ei ole teie mehe pilk, kui ta lõunaks ehk õhtuks koju tuleb ja maitstva söögi valmis ja korral korras lejab olevat. Iseennast ja oma välimust ei tohi ka muidugi ära unustada, vaid panete ennast korrapäraselt ja maitserikkalt riidesse ja te näete missuguse heameelega mehe pilk teie peal viibib. Niipea, kui mees teenistusest vaba, lendab ta kui noor teie juurde koju, ja ei mõtlegi oma aega restoranis viitma hakata.

Aga kui sagedasti ei patusta minu kaasõed just siin kõige rohkem oma õnne vastu. Naiseks saades lä-

hevad nad lohakaks, ei pane endid korralikult riidesse, jooksevad pool-päevad kammimata peaga ja määrduvad aluskuue väel tuba mõõda.

Ja selle juures nõuavad nad ise, et mees kui magneet nende poole hoiaks. Et aga korrald, räpane sapispea mehele vaatamiseks mingit löbu ei paku, see unustatakse täiesti ära. Kui siis mees kodu vastu külmaks saab ja kõrtsis istuda ja ilusate puhvetidaamidega aega viita armastab, siis kaebavad naised, olla ükski mehed ja ikka mehed selles süüdi.

Ei kaasõed, teie eneste süü on see sellepärast, et teie elada ei oska, et teie oma meest kõita ja kodu külge siduda ei oska. Kaasõed, meie eneste käes seisab meie õnn! Ja abielu õnn on see kõige suurem õnn!

Õnnelik naine. Haapsalust.

Mida soovitate?

Armastan meelehulki! Ei leia aga neiu poolt, keda armastan, vastuarmastust. Temakene ütleb, et tuleb mulle mitte armastuse, vaid kaastunde pärast.

Ehk võib loota, et ta mind abielu armastama hakkab. Mida soovitate? Kas abielu oleks minu jaoks? Kas rääkisin või teda mitte kosida ja ise õnnetuks jääda?

Madis Viljandimaalt.

Kas on üksainus armastus?

Kas on olemas üksainus hingeline, s. o. esimene armastus, või järgneb pärast veel teine jne.? Ja kas ununeb siis esimene armastus? Olen praegu hingeliselt sellises seisukorras, et vajan targemate arvamist.

Õnnetu Vailly.

Mis pean tegema?

Olen keskmistes aastates abielu-mees, ja juba kauemat aega abielus. Kuid ialgi ei ole ma veel õnnelik olnud ega armastanud, sest ma ei ole vastavat hinge leidnud oma hinge, kes oleks ühinenud jäädavalt mu igatsustega. Olen selle üle väga õnnetu.

Aasta tagasi sain tundma üht naisterahvast, kes mulle esimesest silmapilgust meeldis. Nüüd on meie tutvus muutunud vastastikkuse armas-

tuseks. Tunnan end õnneliku olevat. Mis pean aga nüüd tegema? Kas pean oma õnne purustama ja sundima end elama endist elu või vabastama end endistest köidikutest? Kurb abielumees.

Vastus „Jaak Jauram’ile“

(„Abieluleht“ nr. 10.)

Praegune aeg on sarnane, mis tormab, kisub kaasa inimesi. Sellest ka tingitud suur hulk abielulahutajaid. See on üks põhjus. On inimesi, kes ei suuda analüüsida oma tundeid: noor neiu satub kokku mehega — esimesel tutvusõhtul sageli suudluse — juba viibreerivad närvide, kirm võtab võimust, öeldakse — armastan! Arvatakse siiski, et endid armastuse püües, kuid ei tunda üksteise olemust, ei halbu ega häid külgi; halbu varjatakse, häid lastakse liig välja paista — see pimestab. Naine on sel juhul mehe silmis ingel, meest aga naine hindab kui kangelast, õilsahingelist olevust. Ja hoidku selle eest, kui keegi arukam püüab teist hoiatada tol ajal — siis on see intrigant! Järgneb abielu, ja peale paarikuulisi mesinädalaid (hea on kui need niigi kaua kestavad) — pettumus, kaos hinges. Teiseks: ei ole piisvust, kannatust, kainet järelemõtlemist inimestel. Kui lähed midagi vilu ehk kohe ei õnnestu, või juhtub mõni andeksantav eksimuse (ja kellel neid ei ole!) — kohe etteheidet, süüdistused, üksteise mustapesu-pesemised selle asemel, et asja rahulikult likvideerida. Väiksest sääsest tehakse sageli elevand, ei taheta üksteist aru saada, peetakse end üleolevalt ülevale, käitletakse üksteist halvaks-panevalt, ja see kanakitkumine kestab kuni abielulahutusveskini. Hea on veel, kui vähemalt vahel kokkuleppel lahku minnakse. Kolmas peapõhjus on majanduslik kitsikus. Abielulatakse roosiliste väljavaadete, lubatakse tähti taevast alla tuua, kõik puudused ja hädad seltsis kanda, ja kui kohe rahuldavasse olukorda ei jõuta ja puudus majas — jälle tüli, etteheidet. Puudub kannatus, et üle jõuda sellest, võib-olla ajutisest, takistusest. Ja suuremal hulgal abielulajatel just aineline külg algul tekitab raskusi. Need on suurem osa põhjusi, mis abielulistel komistuskiviks. Teine liik isikuid on, kes lihtsalt tüdinevad üksteisest. Tarvis vahetada meest, naist — muidu muutub elu igavaks. Sellised abielulised on siiski rohkem pinnapealsete tunnetega — need ei abielu mitte „suure armastuse“, ega lahuta ka mitte mingi olulise põhjuse sunnil, vaid nad otsivad mingit uut nau-

dingut, läbielamust endi lodevalolevatele närvidele. Lõpuks on veel teatav protsent naisi, kes abielluvad lihtsalt, et „proua“ nime omada, ja samuti mehi (muidugi kes tahavad veidi teenida juhtumil, kui naisel raha), et naisele oma nime anda teatud tasu eest, et siis lahku minna. Need on põhjused, mis abielulahutamisel sageli kuuldavale tulevad.

Frederic Rex.

Vastus „Piinatud hingele.“

(„Abieluleht“ nr. 11.)

Olete küll juba lapsepõlvest alates elanud elukeerises, kuhu saatust Teid tõuganud. On ju inimesel kõige kallim ta kodu. Nüüdsel raskel ajal, mil võivad juba täna olla vaesed, kes eile olid rikkad, juhtub seda tihti, et lapsed pillatakse kodudest välja. Kuid pidage silmas, et töö ei ole häbi ja et juba lähemas tulevikus on kõik meie „kõõgikarud“ keskkooli haridusega. Et enamik mehi kohtlevad lihtteenijat neidu halvaks-panevalt, seda just ei võiks öelda. Seda võib teha muidugi mees, kes hingeliselt ei ole arenenud. Samuti ka osa naisi hindab mehi hilpude ja välimuse järele. Kuid sinna pole midagi parata, hingelisi inimesi on nüüdsel ajal ildselt vähe.

Teie olge aga vahva. Olete juba ehrsakustel viitsutatud, siis pingutage veel niipalju jõudu, et saavutaksite iseseisvuse ja rippumatus mehest. Ja kui siis liginevad Teile mehed, kes pidasid Teid halvaks „kõõgikaruna“, jääb hea võimalus neile kätte tasuda seega, et neile selja keerate.

Kui aga Teie ei suuda iseseisvaks saada ja ikkagi peate teenima lihtteenijana, siis ärge heitke silma „kehkenpükside“ peale, vaid leidke oma tutvusringkonnast tõsine mees, kes hindab naise teeneid kodus.

Susanne Pikker.

Vastus „Rinde Villule“

(„Abieluleht“ nr. 7.)

Ei ma saa siin vaiki olla... Tõesti leidub neidusid, kes tahavad ja suudavad puhtalt, romantiliselt armastada. Kuid aga väga kahju on, et sarnased mehed puuduvad.

Ja nagu mainite, et naised vanuavad truudust, ja tagaselja lähevad teistega, aga seda rohkem teevad seda mehed. Veel õnneks leidub mõningaid üksikuid naisi, kes suudavad valitseda oma kire üle, kuid mehi enam ei leidu ühtegi!..

Jääge ise ilusaks ja ärge heitke lootust, tõesti paistab siis kord õnne päike läbi mustade pilvede!

Neitsi Marie

Tallinnast.

raamatukese ka kaasa. Palun teid, teie hiilgus, seda läbi-lugeda. Kui lubate, tuleksin homme hommikul vastuse järele. Korraldan juba sarnase spektakli, et kogu Peterburg, terve Venemaa kisa-kära ja kõmu täis! Mis arvate sellest? Mul on ajakirjanduses ka häid sidemeid. Nõnda siis homseni, teie hiilgus!

Ta pani ettevaatlikult raamatukese lauale, kummardas sügavasti Maarale ja väljus kiirel kõnnakul.

Näitlejale omase uudishimuga avas Maara kohe raamatukese ja luges:

„Friina“ — neljajärguline näidend, Kastel-Vecchio vaimu töö.

Olles sisust huvitatud, keris Maara end sohvale ja süvenes kohe lugemisse. Ta neelas lehekülje lehekülje järele ja kui oli juba viimase läbilugenud, sosistas sügavalt ohatas:

— See ei ole enam osa, vaid mingisugune nõiaunil!

Ärevuses kutsus ta kohe telefoni kaudu Glama enese juurde. Aleksandra Jakovlevna lendas ka kohe, kutset kuuldes, oma armsama juurde.

— Aleksandra Jakovlevna, vaadake, milline tore osa! — hüüdis Maara, uksele oma professorit kohates. — Loome kohe kahekesi selle osa läbi. Olen valmis teda lugema kas või mitusada korda! Milline tore osa! Mulle soovitatakse teda suvel „Arkadias“ mängida. Lubatakse suurepäraselt ettekanda. Olen juba ärevuses — igatsen seda osa!

Mõlemad seadsid endid mugavalt sisse Maara buduaaris. Hiiglasuur sinise abazuuriga lamp külvas pehmet, meelitavat valgust ümbrusse. Glama luges selgelt, tugeva, täis nüansse häälega. Mõlemad olid näidendist kaasa kistud. Portselaan-tassidesse valatud tee hõbekandikul jahtus juba — muutus külmaks.

— Milline on teie arvamine selle näidendi kohta? — küsis Maara kärsitult, kui Glama oli vaevalt viimaste ridade lugemise lõpetanud.

— Osa on suurepärase, just kui teie jaoks loodud... Ainult üks riskantkoht on olemas... see on, kui Friina end laval kohtunikude ees paljastab.

Mõlemad vaikisid kohmetanult üheks hetkeks ja siis hüppas Glama äkki ootamatult üles.

— Leidsin juba, kuidas meil tuleb toimida, et piinlikust seisukorrast pääseda. Mõtlen välja sarnase kostüümi, et teie ilus katmatus sugugi ei haava draamanäitleja väärtust.

— Ja nõnda siis, mina hakkam Friina osa õppima? — küsis Maara, kogu kehaht värisedes.

— Muidugi, mu lapsukene.

Järgmisel päeval andis Kati uuesti Maarale Eugen Belja-jevi visiitkaardi.

Jälle sammus see kiirel kõnnakul heledalt valgustatud

Kui palju uneta öid veetis noor neiu sinises toas, kui tihti niisutas ta oma patjade ilusaid pitse pisaratega! Ajuti tahtis ta põgeneda, kuhu silmad vaatavad, kuid selleks puudus tal jällegi jõud! Instituut oli temas kannatuses kasvatanud. Lapsepõlvest alates oli ta õppinud mõtlema. Unetuil õil, pisarate ojaades valmisid plaanid ja kavatsused tema ajudes. Ta kultiveerib oma andeid, harjutab oma häält ja tantsu, ta astub näitelavale. Nende kuude jooksul oli Naata näinud niipalju operette, ja tal enesel on hea muusikaline mälu. Hea õpetajanna, von Gahlke, arendab armastusega tema häält. Tantsu õpetamine on vilunud balletmeisteri käes — ja sellepärast edenevad need veel jõudsamini. Jah, algada uut iseseisvat elu, et mitte puutuda oma heldete austajate kullahunnikuid.

Kuid haavatud tunded ei kustunud tütre südames. Mõõduvad veel aastad ja siis leiab väsinud, piinatud ja kõigist maha-jäetud Valeeria Naatakesse süleluses rahu ja vastuvõtu.

Und tal ei olnud. Ja neil igavuse ja üksilduse hetkeil mõlkus tal mitukorda krahv Selvin meelde.

Ta oli enesest kustumata mälestuse, sügava mulje noore neiu hingesse jätnud. Tema vastu tundis neiu tahtmatult usaldust. Ainult temaga tahtis ta mõtteid vahetada ja nõu pidada.

Kuid nende esimene kohtamine jäi nähtavasti ka viimaseks. Selvin ei näidanud ennast kagilgi. Kui Naatakene juhtus mõnikord juhtumisi tema nime nimetamist kuulma, siis võpatas ta igakord ja jäi kuulutama. Kõik kõnelesid alati ainult tema meelest armastusest naisaristokraadi vastu, kes nüüd näitelaval loobere lõikab. Seda iludust sõimati, teda nimetati „halastamatuks“, ennustati, et ta hävitab krahv Selvini, purustab tema karjääri. Kui võiks Naatakene teda päästa, hoiatada, aidata... Ja Naatakesele kujunesid tema kurvad, ilusad silmad silme ette, ta kõrva kajas tema häälekõla, tema habras kuju seisib vaimu silmis. Ja kuidas soovis Naata emaga kohata!..

Ja nüüd viimaks, täna täitus tema ammuigatsetud, palavam soov. Vaevalt oli ta Kati salongi astunud, kui Naata teda kohe märkas. Temale tantsiski Naata. Aga Selvin?.. Kas tundis ta kohe Naata ära?.. Ei — alguses ta ei tundnudki teda! Kuid Naatale naeratasid kurvad silmad, ja siis astus ta ise Naata juurde. Kuidas Naata ruttas kohe teadustama, et on just tema peale mõelnud ja et tahab nimelt temaga kõnelda. Naata kartis, et ta vast kaob jälle jäädavalt, vähemalt pikemaks ajaks. Naata avaldas talle, nagu oma vanale sõbrale, oma intiimelu saladused. Talle näis, et Selvin kuulab teda tähelepanelikkuse ja osavõtuga.

— „Olge ettevaatlik! Hoidke oma noort hingel! Võitke andekusega oma näitelaval edu! Hoidke kõverteest kõrvale!“

Selvini sõnad on talle tähtsaks eluteel.

Kirjavah. ja poleemika lugejate vahel.

Poksivastasele naisele tema kirjutise-vastuse puhul „Abielulehes“ nr. 10.

Täiesti ekslik Teie arvamus, et ise- gi kaabakate eemalepeletamiseks pole vaja poks — sest olla ju meil kaitse, — politsei. Teie ütelse järgi ei ela meie mitte kusagil metsikus läänes. Siiski tundub sageli, et see ometi nii on. Selleks Teil vaid vaja pilku heita igapäisesse politsei- ja kohtu-kroonikasse. Usun — need kõnelevad Teile küllalt selget keelt. Suur protsent kuritegusid lõhnab just kaklemiste, peksmist, raskelt-haavamiste paragrahvide järgi. Need kuriteod (teivastega, nugaodega klop-pimised) on eestlastele nii omased, et tõesti tundub, kui elaksid kusagil metsikus läänes.

Nii mõnigi on oma elu, tervise kaotanud, et tal puudus oskus enda kaitsemiseks. Kus oli siis see politsei, kui mõni purukspeksitud kontidega kusagilt metsavahelisel teel leitud. Võimata on ju iga uulitsanurgale, külatänavale, urkasse või majja iga üksiku kodaniku järgi politseiniku sabaks jätta. Ja paljudele see ei meeldi. Ei — iga kodanik peab ise ka enda julgeoleku kaitseks samme astuma. Ja üks selliseid vahendeid on poks (samuti iga jiu-jitsu). Teie kirjutises tundub, nagu oleksid kõik poksijad türrannid (vaatamata sellele, et käesoleva lehe lugejad üksmeelselt Teile väited asjalikult ümber lükkasid), vereimejad, kelle iha on vaid teist „hakklihaks“ või „beafsteakiks“ kloppida, või oma perekonna kallal omi rusikaid proovida. Need väited on absurdid ja ei pea paika.

Kui Teil isiklikult on poks vastik — siis olete vaid 1 protsent 100, võib-olla 1000 vastu. Teie seate kõrtsiskäijaid, joomareid ja poksijaid ühele pulgale. Ei — üks tõsine poksija (üldiselt sportlane) ei lähe kõrtsi „praalima“, nagu teatud ringkondade šarگونis väljendatakse. Ei ole poksitõttu keegi abielupaar endid lahutada lasknud. Tundub — kui oleksite kusagilt ürginimeste keskelt siia tsivilisatsiooni sattunud, et pole Teile päevasõidumustega kursis — ei tea isegi millest tingitud suur hulk õnnetuid abielusid, abielulahutusi.

Selleks lugege minu vastust (abielulahutuste suhtes) Jaak Jauram'ile, mis arvatavasti ilmub ühelajal käesolevaga. Üks eeskujulik perekonna- pea hoolitseb alati oma perekonna

eest — olgu tal amet mis tahes, kui see aga leiba annab. (Igaks juhu- seks juhin Teile tähelepanu sellele, et ma kõneelen ametitest, mis seaduse paragrahvidega mitte vastolus pole; vastasel korral ehk loete minu kirjutisest midagi muud).

Ainult iseloomuta tüübid on need, kes kõrtsielule anduvad, enda perekonda hooletusse jättes. Samuti ka kergemeelsed naiste-, meestekütid on need, kes abielulaeva karile juhivad, mitte poksijad. Muidugi, ka sportimine sündigu teatud piires, ilma liialdusteta, rekordide jahita. Sama nõu võib anda ka iga ala suhtes, mis ülalpidamist annab. Kui äriimees oma äri ülilmaks peab — ka selle perekonna õnn häviab.

Võib-olla, ehk arvate, et ka mina mõni suur poksija või selle spordi harrastaja olen. Ei ole ma poksija ega äriimees, vaid muusiker ja sageli on öeldud mulle, et ma vist jätkasin hooletusse oma perekonna, eelistades oma jumalat — viiulit. Ja ometi pidavat ma õrnahingeline olema! Järelikult — ei jätta üksi toorehingelised omi perekondi. Mina vaid pooldan sporti kui keha treeningut, kuid eelistan kunsti. A propos — kes teab, ehk satute ka Teiegi kunagi olukorda, mil kibedasti kahjatakse, et ei mõistnud tarvitada rusikaid. Küll siis teise arvamus oma- te ja olete veendunud, et igakord ei ole maksev vanasõna: „kus häda kõige suurem, seal abi kõige lähem.“

Vastus „Kandidaadile.“ („Abieluleht“ Nr. 10.)

Vabandage, et end segan Teile ja „Poiss Kitsekülast“ vaidlusesse. Vastasin „Poksivastasele naisele“ ning nähes nüüd, et Teiegi teda pooldate, siis lubate vast lahkesti, et ka Teile vastan.

Esiteks Teile kurdate, et meie kui poksijad pooldajad ei saa aru spordi mõistest. Kui Teil vähegi aimu oleks sportlase hingealust, siis Teile ei räägiks nii. Mis on õieti sport? Sport ei ole enam üks sport, vaid sport on teadus, kunst, eluülesanne, aastate pikkune mungaelu, katsetamine, vaevlemine, kõige väljapanemine, lõpuks joobumine ja täielik andumine. Sport on saanud paljudele elu- sihiks.

Edasi kurdate, et poks on toores. Muidugi, kui vastased end „unustavad“ muutub ta selleks. Üldiselt selles küsimuses leidub Teil mõtteosa-

lisi, kuid see ei ütle veel, et poks on toores ja lubamatu spordi haru.

Teie vaatate poksile liig ühekülgselt, seda mis halb, ja, seda Teile näete, aga kuivõrd poks hingele, kehale ja mõistusele kasulik on, sellest lähete vaikides mööda. Seda aga ei saa Teile süüks arvata, sest vaidluste just seda „tehnikat“ tarvitatakse; mis vaidlusesemele kasu- lik ja sellega seda mahategevale poole kahjulik, see jäetakse ikka vahele.

Mis puutub poks, kui ärisse „siis sellele vastas, juba „Poiss Kitsekülast“, ja asjata oleks ta sõnu kor- rata.“

Veel räägite Teile tähtsate riigitegelaste ja teadusmeeste äraostmisest, et nad poksile reklaami teeks, siis seda ei tahaks uskuda, et teie aga sellest nii veenvalt räägite, peaks Teil selleks kindlaid tõendusi olema, sest huupi tõsta säärest kahtlust oleks alatu.

Edasi: Härjavõitlus, kui niisugune ei ole sport, et aga härjavõitlejates mehisus, julgus ja vaprus väljendub, siis on see küll spordi tagajärg, sest nad on kõik treeneritud mehed.

Lõpuks soovitate Teile, et „Poiss Kitsekülast“ kitsedele hästi sarvepihta annaks; aga teate mis, kui ta hea poksija on, siis annab ta kitsedele tõesti hästi pihta, sest õige poksija teab juba kuhu kitsale lüüa ja ei kohku ka siis tagasi kui neid kakski on.

Vastus „Piinatud hingele.“ („Abieluleht“ Nr. 11.)

Kulla laps, tõesti kahju Teist, et nii palju olete pidanud kannatama ja selle tasuks ei mitte midagi. Väär- rite kindlasti kanni kodu kaunistajaks ja tõelisele mehele armastajaks ka- saks. Ent imelikul kombel ei helista saatus ihumeeside inimesi nende oma elus on ühti nukra penina turka jää- da.

See on vast osalt tingitud nende olemasest tagasihoidlikkusest ja otskohesusest, kuna nüüdne aeg nõuab rohkem esiletungi ja enese mi- na maksmapanekut, hoolimata seis- use vahedest. Väide, et töölisnõidu alahinnatakse, ei tohiks kunagi paika pidada ja kui seda tehakse, siis pole see mehisusest — sest nii rikas kui ka vaene on vajalik omal kohal. Kui olete kunagi kohanud selliste vaa- detega noormehe, siis kindlasti kuul- sind nad töölikonda „kes Patuke lihvituna leidsid end härrasmeeste- na, kellele kehvalt rietatud töölis-

neiu tundus alandavana, jättes suu- rima ju, suurima vara — hingeoma- dused tähelepanemata.

Siin peab ütlema, et nad ei otsinud naise, õigemini Teile ilusat hinge, vaid tujuküllase ohjeldamata nooruse ohvrit, kus hing on kõrvaline asi. Esireas muidugi elegantne riietus, tublisti võõbatud näoke ja ilmavaa- tel mitte midagi pühaks pidav siin- maises ilmas. Niisugune on tänapäe- va tunnustatud näide. Lõpuks ütlen niipalju, et töölisnõiu saab alati vää- rikam naine, ema, kes oskab paremi- ni hinnata elu kui mõni kõrgesti sün- dinud preili — sest elus karastatud inimene on alati kõigele ootamatule tugevam vastupanema. Nii siis, jää- ge kindlaks oma põhimõttele ja olge õnnelik oma seisukohal. Tõsi, mees kord leiab kindlasti Teid, viies kaa- sa õnne- ja armastusemaale, kus täi- tuvad kõik soovid.

„Muredemaa rändur“.

Vastus „Shnukile“ Tallinnast.

(„Abieluleht“ nr. 10.)

Usun — vast ehk on see siiski Teile ettekujutus, et naised ainult Teile raha „noolivad.“ Olete kord en- dale pähe võtnud, kuuldes teistelt sarnaseid arvamusi ja arvate selle ka üldiselt maksma olevat enda suhtes. Muidugi, palju on naisi, kes raha jahil, kuid pole vähem ka naisi, kes hindavad meest terves tema isikus. Teie pesitsevad kartused on vaid kuulduste-nähtuste sunnil tekkinud Teile enda vaimusünnitus. Ehk on naised siiski püüdnud Teid endid Teile isiku tõttu, ja Teile pole enda kar- tuse tõttu seda tähele pannud. Loo- buge kartusest, olge kindlam, tähe- lepanelikum naiste suhtes ja küllap leiata ka vastava. Ega's kõik vere- imejad pole.

Frederic Rex.

Vastus „Milvy'le“ Pärnust. („Abieluleht“ nr. 10.)

Saan aru Teile seisukorrast. Oli aeg kus võisin vanduda kas või oma surmatunnil, et armastan kaht naist. See seisukord on kohutav — see võib inimese lõpuks hullumeelsuseni viia, pealegi kui ühega armastatakse tei- se teadmata. Samuti loob see paina- jalikku hingepiina, peites oma meest viibides teiega ja samuti ümber- pöörduvalt, kuigi Teile sõber teadlik, et olete abielus.

Tekib seisukord, kus inimene võib olla meeleheitel — kartes kaotada üne oma armastatuist, või jälle tei- se. Ometi saate sellest üle, kui tu- lete katastroof — siis selgub, kumb armsam — ühe vead võivad teise

kasuks kõnelda. Ja vigu leidub ka ühel! Tähtis vaid kummal armasta- tul neid rohkem. Kui Teile ise selgu- sel ei jõua enda tunnetes, ja kui Teil puudub julgus ühega neist ka- hest vahekorra lõpetamiseks — ka- tastroof lahendab olukorra. Ja see tuleb varem või hiljem.

Frederic Rex.

Vastus „Milvy'le“ Pärnust. („Abieluleht“ nr. 10.)

Kaastundest haavatuna vastan Teil- le paar sõna. Miks lasevad praegusi- aja naised end liigutada igast hal- vast kõrvalemõjust?

Nagu näib, olete ka Teile üks nen- dest, kes ei suuda enese üle võide- da. On Teile mees Teile truul, ar- mastab Teid — ja kõige selle juu- res armute Teile võõrasse mehesse?

Ei kunagi too seiklused väljas- pool abielu õnne, vaid õnnetust, ja veel midagi muud suurimat...

Kerge on unustada see võõras mees — ja ilus on olla truul oma mehele! Siis naeratab Teile õnn... Võtke minu väikesed lihtsad sõ- nad kui suur kipl katkete ja võide- ge, saage võitu enesest!

Neitsi Marie

Tallinnast.

Vastus „Õnnetuse Harry e“ („Abieluleht“ Nr. 10.)

Arge palju kurkite ühtigi, olen ka Teile „saatuskaaslane“, et aga ma sellepärast pea maha lõksin, ega seda pole.

Üldse on see tõsine armastus „üts vägede keeruline asi“, ja ar- vatavasti leidub neid tõsiselt armas- tajaid naiste hulgas hiigla vähe, sest ka minagi pole veel seni ühtegi sää- rast eksemplaari leidnud.

V. B.

Olusid ei saa muuta; kuid sa jää enda juurde, ja olud ei võida sind mitte.

Mida ausam inimene, seda vähem kahtleb ta teiste aususe juures.

Armastus teeb tütarlapse nõrgaks, mehe tugevaks. Abielus on see aga vastupididi.

Tahad sa rõõmsasti ja mõistlikult elust läbi minna, siis vaatle marri- kesi ja kuula tarku.

Midagi ei ole elus kindlamat, kui surm; ta on igatüüpe määratud. Ev surmale ette valmistada, on tarvis maa peal hästi elada. Mida parem eluviis, seda vähem hirmu surma ees ja seda kergem ka surra.

4.

Vana laine haaras Selvini oma embusse. Vanad sõbrad, vanad tuttavad mustlaslaulud, vana viin ja... Ja kõik kahtlu- sed, kõik kurvad mõtted ja igavuse uputas ta sellesse vanasse lainesse.

Selvin ärkas oma sugulase krahv Sadkovi hiiglasuures kabinetis. Kõrvalt kuuldus kellegi valju norskamist. Ja Selvin hüppas üles, hõõrudes käega silmi. Vihane päev laotas halli, udust valgust tuppa. Tema vana sõber ja joomakaaslane, krahv Komarovsky norskas valju häälega laiaharuliste põdrasarvede all. Kentsakas vanaaegne kell kukkus pilgates kaks korda.

— Pagan teab, mis see on! Kell on alles kaks!... — pobises krahv Selvin endamisi.

Nagu tinaga täidetud raske pea valutab halastamatult. Jalul tuigerdades, komberdas ta ukse juurde ja avas selle.

— Tere hommikut, teie hiilgus! — tervitas Andrei teda.

Maja pererahvas ei olnud kodus, sellepärast oli käsk antud mitte lasta küllalisi enne välja, kui nad tagasi tulevad. Selvin leidis „soodsa momendi“ ja „auras“ Andrei äraolekul teiste hulgast ära.

Kuidas võtab Maara teda nüüd vastu. Ainult see küsimus ükski erutas krahv Selvinit. Kuidas ta veetis selle õhtu, mis kõneles, mis tegi, seda ei mäleta ta absoluutselt enam. Peale pikka vaheaega haaras teda vana laine seda tugevamini.

Selvin avas tasakesi Maara toa ukse. Kahvatult ja pool- tusaselt lamas ta kušetil. Teatri-raamat lebas vaibal — tema kõrval. Üks kriuksatas, ja ta pööris kohe ümber, ärevusepuna lendas tal üle näo.

— Sina? Oled veel terve ja elus?

— Maara, kas pahandad väga? — küsis Selvin, Maarale lähenedes.

— Mispärast pean ma pahandama? — lausus Maara kül- malt, ükskõikselt. Meid on ühendanud tunded, aga mitte vägi- valdsed ahelad. Kustuvad tunded, siis on ka meil kerge jälle üksteisest lahkuda.

— Kui rahulikult sa kõigest sellest võid kõnelda, Maaral! Krahv puudutas aralt Maara kätt.

— Jäta juba parem! — tähendas Maara, kätt vabastades.

— Ära arva, et tunnete allub ka minu uhkus, et laskun sinu mineviku naistega ühele astmele. Ma võisin ohverdada oma reputatsiooni, kuid enesearmastust ja uhkust — mitte kunagi. Võid jälle sinna tagasi minna, kus veetsid selle ööl

— Võib-olla, et mind väikene... Tõesti pole aga ma midagi halba teinud. Olen ainult natuke rohkem viina joonud, kui seda oleksin pidanud tegema... ja praegu lõhub mul peas,

nagu kirvega. Sõima, peksa mind, sa väiksekene, ainult ära aja väljal

Nagu suur eksinud laps langetas Selvin oma pea Maara põvedele. Armsalt ja kurvalt vahtisid tema silmad Maara silmi... Maara käsi kukkus lõdvalt, tahtmatult alla. Ei jätkunud jõudu teda eemale tõugata.

— Ära vihasta, ära pahanda! — sosistas Selvin tasakesi. — Ma ei jõudnud eile sind kuidagi ära oodata. Kirjutasin sulle kõik. Hingel oli nii raske — nagu oleks mingi suur koorem mind rõhunud. Sõitsin veidi välja meelt lahutama ja juhusli- kult sattusin oma sugulase üksikmajja. Kurvastuse tõttu jõin natuke rohkem, kui seda oleksin tohtinud teha... Alles praegu ärkasin üles oma peremehe kabinetis ja siis kihutasin koju.

Nagu parim muusikamäng kõlasid need sõnad Maara kõr- vus. Kiirelt ja magusalt tuksus ta süda.

— Maara, varsti algab suvi! Mul tuleb jälle sõita maale, ülesvõtteid tegema. Kas sina, väiksekene, sõidad ka minuga kaasa? Seal võime jälle kahekesi looduse rüpes viibida. Jälle lööb seal meie armastus heledalt lõkkele. Kas sõidame?..

Ilma vastust andmata ühinesid nende huuled taltsutamata kirehoos.

XX peatükk.

1.

Kati andis vaikides Maarale visiitkaardi.

„Eugen Beljajev — erakorraliselt teatri „asjas“ — luges Maaral kõheledele.

— Palun sisse astuda!

Sisse astus noormees, tugev brunett, mustas visiitülikon- nas, heleda kaelasidemega, kollastes kinnastes.

— Olen väga meelitatud, teiega, vürstinna tutvudal — kõneles ta tenorilise aktsendiga.

— Palun väga! — sõnas Maara kummardades. — Millega võiksin teile kasulik olla?

— Ah, teie hiilgus, võiksite väga palju asjus mulle kasu- lik olla. Ja meil mõlemil oleks sellest kasu ja lõbu! Sain suveks suurepärase teatri. Kas tead, „Arkadia“ aias? See on päris hea teater! Praegu on seal käimas ooper: ainult asjad ei ole neil hästi korras... Ja tõtt öelda, kes vajab praegusel ajal ooperit!... Nüüd vaja publikule midagi erilist pakkuda. Ja mina leidsingi, „mida“ võiks tõesti pakkuda. Leidsin sarnase näidendi, et süda sureb kohe rõõmu pärast. Kui teie ei soovi kaasa mängida, olen kadunud hing, ilma noata olete siis mul kõri läbi lõiganud. Ja milline osal Armute kohe sellesse. Võtsin

Sport.

Jaan Jaago ja Otto Huhtanen.

Kumb neist kahest on parem?

Bestlane Jaan Jaago ja Otto Huhtanen, — eks ole need maadlustaevaks sarravamat tähte, kelle nimel kõia ja tõmbejõud pole vähem kui see kord Georg Lurichi, A. Bergi, G. Hackenschmidt, F. Gottsche, S. Pytlaski, vellede Cyganovitschi, J. Poddubnoi, Ch. Lebaue või Pauli Bonsi nimedel.

On palju häid, isegi väga häid maadlajaid, ent neid kahte peetakse praegu kõigest teistest paremateks, olgu, et viimane aasta mõlemale on osutunud vähe õnnetuks.

Kes nad on? Kes on seltsimekordne ilmameister Jaan Jaago, teab vist igüks. Aga Otto Huhtanen? Looles, et meie publikul vast juba lähemal aja avarane võimalus tutvuda tolle pika ja saleda, maadlejaks vähe megu kõhna mehega, ei peatu meie tema isiku juures pikemalt.

Kumb neist kahest suguvõllest on suurem, — tolle vastu tundus maadluse huvi pikki aastaid. Kaks aastat tagasi, kui ilmameistrid esmakordselt üksteist kohtasid, õnnestus O. Huhtasel peale 2-tunnilist kibedat heitlust J. Jaagot õlgadele suruda, millega näis otsustatud olevat ka parimuse küsimus.

On see aga tõesti nii? Välismaade ajakirjandus, arutades sageli nende kahe vahelist parimuse küsimust, lauseb ühtigi kuuldavale vastupidist arvamist, oodates põnevusega ilmameistrite uut kohtumist.

Kuna asi meigi lugejaid huvitab, rohkem koguni vist kui välismaafasi, avaldame siinjuures rea nimekate maadlejate arvamised kahe ilmameistri kohta.

H. Deglane, Pariisi olümpiaadi võitja, praegune parim Prantsuse prof., kes 1925. a. ilmameistri võistlustel J. Jaago järele tuli teiseks, ütleb: „Ma ei kahtle, et J. Jaago on ja jääb alati paremaks O. Huhtasest, kuigi see teda kord võitis. Neid mehi ei saa võrrelda, kuna siin vahe selleks liigagi suur.“

H. Siegfried, praeguseid paremaid sakslasi: „Kui J. Jaago oleks noorem, veaksin kihla tema peale, ent nüüd, mil fenomenaalne eestlane näib väsisvat, olen üks neist, kes usub siiski soomlase võitu.“

N. Stekker, poolakas, tänapäeva parimad maadlajad ilmas: „Kardan, et J. Jaago on jäänud natuke vanaks. Aga juhul, kui J. Jaago saavutab oma endise hiljevormi, ei kahtle ma tema võidus.“

P. Kopp: „Olen veendunud, et mu sõber O. Huhtanen võidab.“

H. Schwarz: „Midagi, mitte midagi ei oska öelda, kuna mõlemad väga head. Aga Jaago, — teda kardan siiski rohkem kui O. Huhtast.“

G. Frisenski, parim tšehhi, omaaegne G. Lurichi võitja: „Olen mõelnud, ent kuidagi ei saa aru, kuidas J. Jaago kaotas sellisele mehele, nagu too soomlane.“

F. Kämpfer, 1930 a. ilmameister

keskkaalus: „O. Huhtast ei võida enam keegi.“

S. Pytlaski, praegune Poola riigitreener, keda kadunud G. Lurichi pidas parimaks asjatundjaks maadlustehnika alal: „Mu kadunud konkurendi parim õpilane on selleks liig hea, et teda võita. Võrrele kõiki paremaid ja teie näete, et teist sellist maadlajat ei ole praegu ilmas, kui seda on J. Jaago.“

J. Leskinovitsch: „Kuna J. Jaago vorm mitmete raskele vigastuste tõttu langenud, usun O. Huhtase võitu.“

A. Irsa, kes seljatanud nii J. Jaago, ku. ka O. Huhtase: „Olen mõlemad võitnud, olen mõlemale kaotanud, ent möödunud suvel Tallinnas ja Tartus võisteldes veenusin, et J. Jaago meist kahest siiski on parem.“

H. Landau, sakslane, kes Viinis võitis J. Jaago: „O. Huhtanen seljatab J. Jaago nagu kõik teisedki.“

N. Borodanov, praegune parim venelane, kelle kehakaal 180 kg: „Heitus tuleks kibe ja pinev ning võitja on O. Huhtanen.“

F. Steinecke, sakslane, J. Jaago õpilane: „Kui O. Huhtanen J. Jaago kombel vahetpidamata võist-

Jahnis Leskinovitsch — Euroopa meister.

Suuremad maadlusvõistlused ehk kutseliste Riia Salomonsky tsirkuses, mida peeti käesoleva aasta Euroopa meistri nimele, lõppesid peale kuudenädalst kestvast möödunud esmaspäeval. Võistlused, millel esinenud meestest enamik meie publikule tundud, ärastasid Riias väga suurt tähelepanu, pakkudes lõputlemuses rea õige isearalike üllatusi, mida vaa- deldes tallinlased ei saa teha midagi muud, kui raputada pead.

Suurimaks üllatuseks, mis mõtlema paneb, osutus lätlaste „Suure Jaani“, ilmameistri Jahnis Leskinovitschi esimeseks tulek. Meie Karl Tomberg võitis mehe kaks korda, ent viimasel kohtumisel evis võidu „Suur Jaan“, kes äkki uskumatult tublikus näib olevat muutunud. Juba varemgi, tõsi küll, tunti seda 140-kilolist „maadlusmati baleriini“ kui väga head maadlajat, kes võitnud küll järjekindlalt K. Tombergi, kuid Hans Schwarzi le alati kaotanud. Ent nüüd? Esamakordselt võitis L. H. Schwarz 1 punktiga ja tasuvõistlusel 42.46 min. möödudes oma lemmikvõtte suplessiga. Teisele kohale tulid H. Schwarz ja K. Tomberg, kelle vaheline lõplik tasuvõistlus andis esimesele võidu 33.17 min. järele.

Ootamata tublikus näib olevat läinud ka lätlane Jahnis Põlis, kes amatöörina osutus väga keskpärase võimetega meheks ja alles möödunud sügisel Tartus peetud võistlustel ei võinud auhinnaast ühistadagi. Ent

leksi ega pikki puhkuseid ei peaks, eitohiks too mees esikohast vist und isegi näha.“

Z. Karkavenko, Poola hiiglane, praeguseid paremaid maadlajaid, kes sündinud Narvas ja kelle ema eestlane: „Uhe korra võib kaotada igüks, ent see ei tohi põhjustada vee armast, et võitja parem.“

H. Westergard-Schmidt, sakslane, kes kauem kui kaks aastakümnet püsinud ilma parimate hulgas: „Eksib see, kes arvab, et O. Huhtanen veel kord võidab J. Jaago.“

J. Kunst, parimad keskkaalisi, sakslane: „Kord oleks J. Jaago võitnud O. Huhtase, aga nüüd ei enam.“

J. Steinbach, Austria hiiglane, ilma parimad tõstjad: „Tein kindlasti, et J. Jaago kätte löi kramp. See põhjustas ka kaotuse, mis enam ei kordu.“

H. Schikatiilmameister, J. Jaago parim õpilane: „Selline mees, ku. O. Huhtanen, minu õpetajat, keele sarnast pole kogu ilmas, võita enam ei suuda.“

Ch. Fournier, parimad prantslasi: „Kui J. Jaago ise poleks kurnitanud, ei suudaks ma uskuda, et ta kaotas O. Huhtasele.“

F. Porshotti, parim juut: „Uskuge, — O. Huhtanen on meister, kes võidab kõik, isegi J. Jaago.“

J. Jaago: „Kaalasin sellepärast, et mu kätte löi kramp.“

O. Huhtanen: „Usun, et võidan J. Jaago nüüd ja ka edaspidi, sest mina pole õppinud kaotama.“

E. P.

nüüd tuli ta kolmandaks, võites viimase võitluse Tallinna publiku lemmiku T. Cziruchini 33.25 min.

Neljandaks tulnud Fritz Stolzenwald on tallinlastele tuttav 1928. a., mil ta siin peetud võistlustel evis kolmanda auhinna. Riias võitis F. Stolzenwald küll ka K. Tombergi, ent kaotas tasuvõistlusel ja suruti sellega neljandaks.

Viidandaks tuli pikk ja sale Timofei Cziruchin, kes kuuldavasti eeloleval suvel tuleb uuesti Tallinna võistlusele. „Must Appollo“, neeger William Thomson, kes möödunud suvel Tallinnas pidi peaaegu võitma Jaan Jaago, osutus Riias kummalisel kombel kaunis viletsaks, kuigi tuli kuundale kohale. Isegi T. Cziruchin seljatas tema suplessiga 23.43 min. möödudes.

Tallinnas maadeldud meestest jäid neil võistlustel auhinna M. Köhnert, K. Grüneisen, F. Schulz, P. Grünbergs, P. Landau ja M. Vogtmann. Samane saatus tabas ka vana kuulsust austerlast Hans Kavanit, kes maadeldud juba aastat kolmkümmend. Tallinnas on maadeldud H. Kavanit neljal korral, evides siin aiva esikohi, ent nüüd ei piisanud mehe võimel isegi enam tolleks, et tulla kas või kuundalegi kohale. Selle mõnusa mehe maadleja karjäär näib olevat lõpule jõudnud. Ka tubli tehnikaga schveitslane Rudolf Grüneisen, kellest Tallinna publikul kõige paremad mälestused, esines Riias sootuks kahvatult.

E. P.

hast vaadates on see väga õige, mida ka meil teha tuleks. Ka tuleks paberist rätikute tarvitam. palju odavam, mis praegusel ajal väga tähtis.

Meie aja Metuusala.

Piiblist loeme, et vanasti elasid inimesed mitusada aastat vanaks, mida hästi ei taheta uskuda. Kuid ka praegusel ajal leidub harva isikuid, kelle vanadus ulatab kolme eani.

Praegu peetakse kõige vanemaks inimeseks maailmas türklast Zaro Agha't, kellel juba seljataga oma 151 aastat. Zaro Agha viibis praegu Ühisriikides, kuhu hiljuti karskuskongressile sõitis. Zaro Agha on täiskarslane, ja ta seletab, et olevat selle vanaduse elanud täieliku karskuse ja kaine elu tõttu. Varsis sõidab ta Ameerikast Euroopasse tagasi.

Merel sünnitamine hea sisetuleku allikas.

Laevadel on aastasadandite jooksul kujunenud pühaks traditsiooniks komme, et kõik reisijad on kohustatud mere sündinule midagi kingima. „Beri. Tagebl.“ jutustab sellest huvitava loo, kuidas keegi vene krahv oma prouaga, Balti aadli seisusest, seitse korda sünnitamisel merel viibinud, saades seega igakord suuri kingitusi:

„Noor abielupaar sõitis suurel ookeani aurikul „Queenil“ Liverpoolist San Franciscosse. Sellel aurikul esimeses klassis sõjdavad harilikult lordid, miljonärid ja vabrikandid. Teises klassis on rikkad sakslased, kolmandas hollandlased ja prantsuse kapitalistid. Kolmandat klassi aurikut ei olegi.“

Reisijate hulgas viibis ka ülalnimetatud abielupaar. Proua sünnitas laeval poja. Et laeval kolmandat

Õiguse kaalukojast.

Enne jooming, siis lööming.

Kui preili Meta Laur mõni aeg tagasi läks ühe oma tuttava poole, kus pidi olema mingisugune oleng, ei osanud ta aimata midagi halba. Ja ega's seal alul midagi halba polnudki. Söödi, joodi, lauldi ja oldi nagu ikka ollakse seal, kus koos suurem hulk pummeldajaid.

Ent siiski lõppes see jooming kurvalt ja veriselt. Ilma, et selleks oleks olnud mingisugust näilist põhjust, on üks pummeldajaist, nimelt Johannes Käsperviik, haaranud suure pussi ja torganud sellega preili Laurile kõhtu.

Kohtu ees on Joh. Käsperviik murtud mees ja kahetseb oma tegu. Tolles kõrgis olla süüdi olnud vaid purjus pea. Kui ta toast lahkuda tahtnud, püüdnud seda takistada Laur. See vihastanud aga teda ja just sellepärast sündinudki pussitamine.

Kohtunikul õnnestub pooli lepitada tingimusi, et Joh. Käsperviik kuu aja kestel Laurile 20 krooni valuraha maksab.

Ja nõnda pääseb ühe pussitaja karistusest, lahkudes meheledeks kohutusaalist sõpradega, kes pealtnäha agard riukukud.

Kas ostis või varastas?

Anna Järv oli meeleheitel. Ohtl õhtul, kui mees töölt tuli, riputas ta selle kasuka koridori ukse kõrvale. Vähe aja pärast koridori minnes ei olnud aga kasukat enam seal. Küll otsis Anna, ent asjata. Ta matits juba lootuse, et kunagi veel oma mehe kallist töökasukat näeb.

Lahutuskojast.

Ka möödunud näda osutus lahutuskogas väga vaikseks. 6 paarist, kes punase kaleviga kaetud kohtulaua ette kutsutud, lahutati viis paari, kõik ühisel kokkuleppel.

Noist viiest paarist paelusid tähelepanu ainult Leida ja Jüri Marksid, kes oma eluteed ühendasid alles möödunud aastal, nimelt 21. juunil. Pulmadest pole möödunud veel aastat, ent siiski arvavad mõlemad, et aiat sellestki, pöörates üksteisele igaveseks selja.

Edasi lahutati veel Anna Marie ja Joosep Ferdinand Kling, Sigrid Aieksandra Emma ja Verner Klau, Juuli ja Reinhold Viidermann ning Annette Pauline ja Julius Rostfeldt.

Tulusaid näpunäiteid.

Seisavad kaua värsked, kui varre otsad kinni kleepida, sidrun siidipaberisse mähkida ja keedusoola sisse panna.

Sidrunid,

seisavad kaua värsked, kui varre otsad kinni kleepida, sidrun siidipaberisse mähkida ja keedusoola sisse panna.

Käte ravimine.

Kes soovib, et ta käed oleksid ilusad, see hoidku nad kõigepealt hästi puhtad. Heaks naharavimiseabinõuks on käsi sidrunimahla või koorega üle hõõruda. Ka kurkide mahl on heaks ravivahendiks nahale.

Siidi pesemine.

Mustaks läinud siidiriideid tuleb pesta külmas vees, kuhu kümnendik osa juurde lisatud bensini. Pesemise järele väanatakse suur vesi ära ja pannakse puhta lapi vahele kuivama. Triigitakse niiskelt. Pesemisel ja triikimisel tuleb hoiduda tuletst ja selle lähedusest. Seepi ei või tarvitada siidi pesemisel, sest seep rikub siidi.

klassi ei ole, siis on vastsündinule kinkijateks ainult rikkad ladiid, lordid ja ameerika miljonärid. Isegi kitsid hollandlased ei saa kuidagi kingituste tegemisest loobuda. Ja miljonärid juba väiksed summe ei kingi — pealegi sarnasel harukordseil iuhumil. Ulgumerel sünnitamine pole igapäevane harilik asi. Ja igav mereirapies muutub kõmuliseks.

Miljonärid naeratavad ja kirjutavad pangatšekke. Krahv püüab küll väijpsidest vastu vaielda, kuid laeval ei tohi kingitusest loobuda. Kingituste vastuvõtt on püha traditsioon. Noor ema vastab samuti. Päev enne San Franciscosse jõudmist toimitakse vastsündinu ristimist, mil puhul jälle saadakse kingituseks asju ja raha.

Kokku tuleks niipalju raha, et selles jätub aastaks elamiseks. Ja et rikkalikke kingitusi saada, sõitvat see krahv alati esimese klassi aurikul. Viimati olnud sellel krahvil ja naiseil juba seitsmes kord — ja kõik nende seitse last olevat nõnda merel sündinud.“

Niiviisi on sellel abielupaaril mere sünnitamine heaks sisetulekualljaks muutunud, mis endisele vene krahvile seisusekohast elamist võimaldab praegusel kitsikul ajal.

Nii hull ei olnud aga see asi veel siiski. Uhel pühapäeval „täituru-“ minnes jäi Anna äkki üllatudes seisma, sest tema mehe kasukas, — see oli ju ühe võõra mehe seljas.

Anna silmad ei eksinud. Kasukas oli õige ja tolle kandja, kes osutus Martin O-ks, natuke nagu kahtlasevõitu meheks, kutsuti varguse pärast punase kaleviga kaetud kohtulaua ette.

Marlin ennast aga varguses süüdi ei tunnista, seletades, et on kasuka osmud ühelt tundmatult. Seda olla peah näinud ka rida teisi mehi-naisi, kellesi mõnigi O-le tundud.

Ei asja selgitada, lükkab kohus otsuse tegemise nende tunnistajate ülekuulamisele edasi.

Tahtis aga ei pääsenud vanglasse.

Igüks, ka kõige suurem kurjategija kardab vanglat nagu igavest põrgutuld, aga, et leidub neid, kes kipuvad vanglasse, tõendab lugu, mis neil päevil oli arutuse kohtus.

Tolleks „valgeks vareseks“, kes kipub vanglasse, osutub 17-a. Läänemaa poiss Joh. Viikberg. Möödunud sügisel panti ta tule Mikkli krimikõisa tühja aidakatusesse. Ent tuu kustutati ja peagi oli käes la süüta.

Poiss seletas, et ta tule katusesse pannud ainult sellepärast, et tahtis minna vanglasse. Ent paraku purune seegi soov, sest kohus saadab poisi kuni paranemiseni Harku aiaeliste kurjategijate koloniasse.

Kullatud pildiraame puhastatagu sibulaviiluga, mis salmiakpiiritusse kastetud. Pärast loputatagu külma veega.

Kuldäärtega sööginõude pesemisel

ei tohi pesusoodat vette panna. Sooda sööb kulla nõult ära.

Savinõusi,

mis möranenud, saab uuesti tarvita- miskõlbuliseks teha, kui mõra seest- pooli kuuma pitsatiga ehk lakiga üle tõmmata.

Raudpanne

tuleb puhastada paberiga, mõnikord ka kuuma soolaga hõõruda.

Perekondlikondlikke teateid.

Ristitud: Henn Tiit Päärt; Hilja Korn; Ulo Moljen; Uno Lasnann. Kihlatud: Felix Koik ja Aliide Raja; Voldemar Engelbrecht ja Emma Uibo; Anton Væden ja Eliise Ilves; Karl Sem ja Hermine Steinfeldt Artur Juuru ja Helene Rosalie Appollo; Herman Evald Markus ja Helmi Kukk; Roman Friedrich Palsner ja Juulie Kook; Johannes Stanberg ja Marie Volter; Gustav Keskla ja Amalie Mänd.

Laulatud: Roman Martinson ja Helmi Väljoots; Aleksander Penu ja Julie Maritov; Erich Kokka ja Dagmar Murakas; Karl Eduard Parusk ja Salm Rosenbergs; August Kahem ja Juulie Hermine Haab. Maetud: Helmi Velsberg 15 a., Aliide Kopti 27 a., Aurelie Roos 27 a., Peeter Kerman 80 a., Johan Kaustel 41 a., Katharina Dikler 72 a., Ann Lukk 72 a., Jüri Kann 79 a., Gustav Ild 78 a.

Nalja.

KUIDAS ONNELIKUS SAADA? Proua A. (mehele): „Alfred, oled sa lugenud raamatut: „Kuidas võib abielurahvas õnnelikuks saada?“

Härä A.: „Muidugi ei ole seda lugenud, ega ei saagi teda kunagi lugema, sest tean ilma raamatutagi seda!“

Proua A.: „Noh, kuidas siis?“ Härä A.: „Tuleb lahutada lasta!“

TRUMPAS OLE.

Esimene: „Kui veel üliõpilane olin, siis oli mul nii väikene toakene, et peaaegu ei saanud seal käia!“

Teine: „See pole veel midagi! Minu toas ei saanud mu taskukellgi käia, sest olin alati sunnitud pa- dimajja viima!“

EI SÖÖ SEALIHA!

Vagunis istub paksu kõhuga juudi kõrval kena preili. Juut — vis- tiste unine — haigutab sagedasti. Viimaks paneb preili seda pahaks ja ütleb:

„Austatud härä, ärge mind ome- tigi ära sööge!“

„Ei, ilus preili, seda pole karta! Teie teate ju, et ma sealhii ei söö!“ kostis juut üsna rahulikult.

Mõndasugusi.

Geniaalsete meeste ajude muuseum.

Viinis avatakse (psühhoneuroloogia instituudi juures muuseum, mille eksponaatideks on ainult geniaalsete meeste ajud. Ajud pannakse välja erilistes vitriinides, nende omanik- kude pealkirjadega varustatult.

Muuseumi asutamise idee kuulub Viini kuulsale professorile Ykonomo- le, kes selle haruldase asutuse alga- tajaks. Ykonomo on instituudi nimel pöördnud palvega valitsuse poole, hoolitseda selle eest, et sinna muu- seumi koondataks kõikide surnud gee- nuste ajud, kui nende sugulased või naa ise oma testamentides selle vastu ei ole protesteerinud.

Muuseumil on eesmärgiks ainult teadusline tähtsus, sest aju-õpetus ei sisalda senini eneses absoluutselt täpseid andmeid. Erilist ei loeta ka just geniaalsuse absoluutseks tunnuseks aju suurust ega selle raskust.

Nii näiteks, kaalus Byroni aju 1800 grammi, Turgeniil — 2012 gr., aga Kantil — 1650 gr. Huvitav on nende arvuliste andmetele kõr- vu seada ühe hingelise rikkiga inimese aju, mis pärast tema surma ära kaaluti. Leiti, et ta kaalul terve- ltel 1000 gr. rohkem kui Byroni oma. Sellepärast on ka raske piiri tõm- mata geniaalsete ja mõistuse kaota- nud isikute vahel.

Faktiliselt on geniaalsete meeste ajude muuseum, mis Viinis asutatud, veel tuleviku asutus, sest seni seisav- vad kõik vitriinid tühjalta ja ootavad eksponaate — ajusid. Et kiiremas korras eksponaate muretseda on muuseum pöördunud palvega selts- konna poole, paludes teda omalt poolt toetada geniaalsete ajude otsi- mistel teaduslikul otstarbel.

Taskurätiku ajalugu.

Taskurätiku ajalugu on enam kui 400 aastat vana. Ajaloost on teada, et 1511. a. saatis Veneetsia dooz saatkonna Pariisi ja Londoni. Ühes saatkonnaga viidi kingituseks Prant- suse ja Inglise kuningannade kum- malegi pitsidega ilustatud taskurätik. Muidugi võeti kingitused suure rõõ- muga vastu ja neid hoiti kui harul- dasi ehteasju hoolega.

17. sajandil ilmuvad juba tasku rätikud tarvitusele oma praeguse ülesandega, nimelt nina puhastami- seks. Tarvitati tol ajal kas lõuendist või mõnest muust riidest valmistatud rätikuid.

Varem tarvitati Itaalias kuumal aja, higi pühkimiseks rätikuid, mida harilikult peigmeheid oma pruutidele kinkisid. Kombeks oli ka sarnaseid rätikuid kinkida suursugustele nei- dudele.

Alguses tarvitasid taskurätikuid suursugused daamid, kuid hiljem le- vines see komme ka teiste hulgas. Mehed hakkasid taskurätikuid hiljem tarvitama. 18. ja 19. aastasadandil ilmusid juba värvilised siidist tasku- rätikud, mille eest erilistelt kallist hinda makseti.

Sarnaseid kalleid rätikuid tarvi- tati väljaspool kodu. Kodus olid aga lihtsamad, linasest riidest rätikud tar- vitusel.

Praegusel ajal tarvitavad meil vaesemad inimesed puuvillaseid ja siidiriidest taskurätikuid, aga rikka- mad balist- ja siidirätikuid. Jaapanla- ses aga on praktilikumad. Nad tarvi- tavad paberist taskurätikuid. Jaapan- laste eeskujul on prantslased ka pa- berist taskurätikud tarvitusele võt- nud, mida nad peale tarvitamist ära põletavad. Tervishoidlisest seisuko-

Kus viita vaba aega?

Tallinna teatrites mängitakse.

Estonia: Laupäeval 2. mail kell 8 õhtul E. Kalmanni operett „Montmartre'i kannike“, pühapäeval kell 3 p. l. Gounod ooper „Faust“, õhtul P. Abrahami operett „Viktooria“.

Töölister: Pühapäeval 3. mail kell 8 õhtul F. Langeri komöödia „Kaameri läheb läbi nõelasilma“

Kinodes näeme.

GGloria Palace: Viimaseid päevi GGhelioperett „Armastuse kapriisid“ Käthe von Nagy, Villy Fritsch ja Reinhold Schünzeliga peaosis.

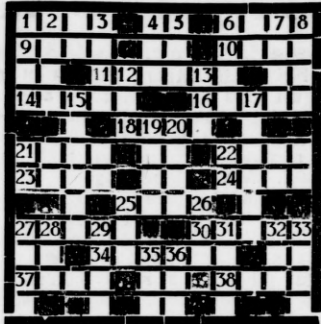
Rekordis viimaseid päevi jumalik (retar) Garbo ja daamide lemmik John Gilbert tähelepadavas filmis „Armastuse vaitsejanna“.

Modernis esimeseks helifilm „Rügemendi pruut“, mille muusika komponeerinud Rudolf SSchanzer, teiseks esimene Eesti joonistatud trikkfilm „Kutsu Juku seiklusi“, mille valmistanud noor karikaturist E. Jaanimägi ja K. Märksa. Peale selle lisa eeskava.

Bi-Ba-Bos Ernst Ljubitschi lavastatud helifilm „Monte Karlo“, milles peaosas veetlev Jeanette MacDonald. Grand Marinas Tamara Becki poolt lavastatud uus 11 pildis revü-ballet „Micki-Hüreke“. Ekraanil esimeseks draama. „Hädaohutlik tee“ Clara Bow ja Richard Arleniga peaosis. Teiseks farss „Saatuslik õhtusöök“.

Endlas „Ilusa naise okkiline tee“ Marcelia Albani j. t. kaastegevusel. Teiseks seiklusfilm „Mask langes“, milles peaosas Richard Talmadge.

Ristsõnade hindmõistatus Nr. 7.

Ülaalt alla: 1. Tarvitatakse leppimisel; 2. Noor luuletaja, kelle laule igas „Abielulehes“; 3. Valmistab toitu; 4. Mitte võõras; 5. Suurim mängukaart, tuus; 6. Jaam Tartu vaimukaart, tuus; 7. Jaam Tartu vaimukaart, tuus; 8. Naise nimi; 9. Heinamaa; 10. Looduse kallim kink; 11. On igapähe, kes näevad; 12. Kallim kink; 13. Miss Estonia on... 20. Kerjus; 21. On taimel; 22. ... lõpeb siis, kui saabub surm; 23. Vanapaganat kavalat sulast nimet; 24. Seesama mis 13; 25. Hüüame hädas olles; 26. Trepi osa; 27. vau pigistab silmist välja...; 28. Mitte ülem; 29. Kui hobusemees võtab vankri, paneb ta kõrvale...; 30. Kui sui on jäänud, siis...; 31. Xlus lind; 32. Isa; 9. Naise nimi; 10. Virk; 11. Kasemets; 12. Tuntud Eesti riigimees, kas suri peale Tartu rahulepingut; 13. Tormi ajal paisub suureks...;

Vasakult paremale: 1. Xlus lind; 2. Isa; 9. Naise nimi; 10. Virk; 11. Kasemets; 12. Tuntud Eesti riigimees, kas suri peale Tartu rahulepingut; 13. Tormi ajal paisub suureks...;

18. On tihisam kui väline koor; 21. KOerkib enne sadu; 22. Heliseb seal kus inimesed rõõmsad; 23. Sültame õhtul; 24. Elukutse; 25. Fsi, millel istume; 27. Vilja hoiukoht (mitmuses); 30. Tekib siis, kui mägi purskab tuld; 31. Inimene, kes joonud viina on...; 32. Lill; 38. Naise nimi. Oiet lahendajale on määratud 2 eks. G. Sapolsky romaani „Millest ei taheta mõeldagi“, mis loositakse välja 7. mail. Nimed avaldatakse „Abielulehes“ nr. 13.

Hindmõistatuse Nr. 6 lahendus.

(„Abieluleht“ nr. 11.)

Ülaalt alla: 1. Seep; 2. Uni; 4. Hea; 5. Tuim; 7. Boa; 10. Pea; 11. Isu; 14. Poks; 16. Nui; 17. Kell; 19. Soe; 21. Onu.

Vasakult paremale: 1. Suvr; 3. Viht; 6. Uba; 8. Eit; 9. Lai; 10. Pai; 12. Tee; 13. Suu; 15. Anu; 18. Osa; 20. Poe; 22. Uim; 23. Sepp; 24. Lau. Oigeist lahendajast said Ev. Lepik, Tallinnast, Telliskivi tn. 4-5, O. Hins j. m. „Jüri Vilms“, veetee de valitsusest ja P. Kaibald, Tallinnas, Vase tn. 15-12 igauks ühe maksuta kuulutamise võimaluse. Prii lehe kolme kuu peale 1. maist s. a. The-rese Vohli, Tartust ja August Sinka, Tallinnast.

USALDUS.

Kaupmees (sõbrale): „Kas võin sina täiesti usaldada?“

Sõber: „Muidugi mõista!“

Kaupmees: „Olen praegu suure rahakitskuses ja vaja 100 krooni!“

Sõber: „Võid minu peale loota.“

Olen vait kui haud, ma ei ole midagi kuulnud.“

LAPSE LOOGIKA.

Väike kolme-aastane Villi kaebab, et tema väike värvipliaatsi jupikene olevat ära kadunud, mille ta kord kingituseks saanud.

Mina: „Aga mis mina sinna võin parata?“

Tema: „Miks andsid siis nii lühikese?“

Mina: „Aga pikk oleks niisama ära kadunud!“

Tema: „Ja, aga ots oleks ikka välja jäänud!“

OSAVALT.

Eedi: „Abielluda pole sugugi raske. Ainuke asi, mis mehel teha tuleb, on veel suuremat lolli otsida, kui ise oled.“

Alma: „Aga mõnikord on see otse võimata sarnast leida!“

EI TOHI KASVADA.

Rongikäigu ajal hakkas äkki vihma sadama. Üks lastest, kes oli esimese ritta seatud, et paremini näeks, hakkas hädaldama:

„Ema, minu uus kübar saab märjaks!“

Ema: „Hoi, tedi ometi põlle all!“

Laps: „Aga siis saab mu pea märjaks!“

Ema: „Ah, mis sellest, see on soe vihm, siis kasvab suureks!“

Sel silmapilgul hüüab keegi võõras tagantpoolt: „Seal ees ei tohi keegi kasvada, siis ei näe meie siin taga enam mitte midagi!“

Küll ta lendab.

Elly: „Ema, kas kõik inglid oskavad lennata?“

Ema: „Jah, Ellykene.“

Elly: „Kas meie koolipreili ka oskab lennata?“

Ema: „Koolipreili? Kuidas tuled“

sa selle peale?“

Elly: „Isa ütleb talle ikka, ma ingliskene!“

Ema: „Ah nii, küll sa siis varsti näed, kuidas ta lendab!“

Epigramm Eestile.

Meeter piff ja filo raaste: oled nõnda vaite, väite, naeratanud sull' harva päite, rannatanud tui rubla vaiste...

— — — — —

Rinult mehemeel su laige.

E. UJBO

Seismajäänud kirjad.

„Meie igatsus“ — 5, „Schmuki“ — 1, „hr. 27“ — 2, „Eluseltsiline“ — 3

„Vaba mees“ — 4, „Truu surman“ — 1, „härä August O. Läänemaalt“ — 3, „Igavuskaaslane“ — 3, „Kloost-rikandidaat“ — 4, „Tume saatus“ — 3, „Tuhkatrünü“ — 3, „Robert“ — 1, „Ali“ — 1, „Kevad“ — 1, „Armastuse võlu“ — 2, „Schrap-nell“ — 1, „Tulilill“ — 1, „Marian-ne“ — 1, „Üksik 39“ — 1, „E. O. K. loteriipileti 33950 ettenäitajale“ — 1, „Sõdur Juss-Jass“ — 1, „Suvi-kaaslane“ — 1, „Kevad 35 a.“ — 1, „Sissesõitnud“ — 1, „Kaks inimese“ — 1, „Vaiki kurbus“ — 2, „Noore-daamile“ — 2 kirja.

Vastutav toimetaja ja väljaandja

A. Jürisson.

„Estotruk“, Tallinn, S. Karja t. 8

Teatame kõigile „Abielulehe“ Tartu ja ümbruskonna luge-jaile, et oleme avanud 1. aprillist s. a.

abitalituse Tartus, Rüütli tn. Nr. 11,

P. Johanson ajakirjanduse kontoris, kus võetakse vastu tellimisi ja kuulutusi ning müüakse „Abielulehte“ üksikult ja suu-rel arvul.

Kõige austusega talitus.

Rootsi „Hermes“ ja ilmakeulsaid „Dürkopp“ jalgrattaid soovib O-Ü. „Systema“ Tallinn, Raekoja pl. 5. Tel. 430-09.

Uuendage aegsasti

„Abielulehe“ tellimisi,

kellel tähtaeg lõppes 1. mail.

Tellimisi võtavad vastu kõik Vabariigi postiasutused, lehe pea- ja abitalitused ning agendid. Talitus.

Naisagente,

hästi osavaid, suure tutvusringkonnaga, kohe tarvis. Tasuks head protsendid. Järele küsida slt. märgusõna all „Naisagent“.

Masinkirjutajat-praktikanti,

kes valdab hästi 3 kohalikku keelt, vajatakse kohe pikemaks ajaks kontori töödele. Teat. slt. märgusõna „Masiakirjutaja-praktikant.“ all.

Korteri 2-3 tuba ja köök

kas Nõmmele ehk linna otsitakse 15. maiks. Kirjad saata slt. „Alaline üürnik“.

Kuulus okkultist-astroloog hiromant ja selgelnägi

Majev

„Estonia“ teatri vastu, Väike Tartu maant. 2 k. 5. Suure eduga ennustanud üle kümne aasta välismaal ja Eestis.

Tundmatu!

Ärge olge nii kapriisne! Ega ma nii paha polegi kui näin. Andke andeks seekord. „Kurb poiss“.

Ivi!

Tulge veel kord määratud kohale samal kellajal. Ootan igatsusega. Avi.

Keskealine daam, kelle kodumaa kaugel, soovib

SÕPRA

eesli härrade hulga. Kirj. slt. „Daam kaugel“.

P. J. Metusala

Akadeemilised juurdelõikuse ja riiete töötamise

kursused

on ainukesed Eestis, kus põhjalikult võib juurdelõikust ja riie töötamist äraõppida, mis garanteerib iga kursuse lõpetajale kestva eluülespidamise. Nõudke maksuta kursuste juurdelõikuse õpperaamatu ja lõigete prospekti. Niguliste tan. 16, Tallinnas.

Kes on huvitatud

rahasaatmisest Venemaaale,

tuttavale või sugulasile, palun teatada oma õige aadress, et astuda läbirääkimisse. Kirjad saata aadressil Villem Kondratson, Pärnu nõudmiseni

Näitus 10-12. maini 1931.

Tallinn, Viru tn. nr. 3, S. Insarovi saalis.

MOODNE KORTER:

moodne mööbel, laud ja katmisviisid, köögi-tarbed ja tervishoid.

Igapäev selgitavad loengud ja demonstratsioonid moodsast elamiskultuurist.

Esinevad esimese järgu firmad.

Näituse puhul ilmub asjatundjate poolt koostatud kohase sisuga broschüür.

P. Põder'i valmisriiete äri

Tallinn, Kullasepa 7. Tel. 429-31.

Suures valikus meeste- ja naisterahva valmisriideid ja tellimiste vastuvõtmine.

Astuge sisse ja veenduge

kauba headuses!

Vaatamine ei kohusta.

Minu rätsepa töökoda

asub nüüd Suur Karja tn. nr. 2.

Võtan vastu igasuguseid tellimisi meesterahvaste riiete.

Töö headuse eest täielik vastutus.

Austusega K. Vidau.

hangelist sõpra.

Mind ei huvita varandus ega mehe iludus, vaid ainult inimene, kellega hingeliselt harmoneeriks. Kirjad slt. „Hingede meeloodia“.

Noor, elurõõmus preili soovib

tutvuda

samasuguse korraliku poisilapsega, et mitte muutuda melankoolseks. Kirjad slt. „Lõbus seltsiline“.

Vanapoiss, kes võtnud nõuks naisemeheks hakata, soovib

tutvust

selle mõtte teostamiseks korraliku neiu. Kirjad slt. „Igatsused hinges“.

Üks vahva riigikaitse soovib samasuguste vahvate isamaaliste neidudega

tutvust.

Kirjad slt. „Vahva riigikaitse“.

Mõnusat

seltsilist

keskealiste härrade hulgast soovib samavana korralik preili. Kirjad slt. „Saabus kevad“.

Neiu töölisringkonnast, kes jäänud elukeerises sõbrata, ikkab

kaaslast,

kellelt küsida nõu eluvõitluses. Kirjad slt. „Kurb Emilie“.

Sina,

tundmatu mees,

kauges, kes oled samuti sõbrata nagu üksildane 30 a. neiu, kirjuta, et kevadtulekul, mil õitseb valge sirel, ei pruugi olla enam üksinda. Kirjad slt. „Kui õitseb valge sirel“.

Salkkond noori, lõbusaid sõjaväelasi soovivad

tutvuda

samasuguste preilidega. Kirjad slt. „Lõbusad sõjaväelased“.

Õnnetu naine, kellel puurunud elu ja õnn, soovib leida

lohutajat

tröstijat sõpra, kes saaks aru kurbusest. Kirjad slt. „Purunenud elu“.

Kõik on rõõmsad, et saabub kevad, kuid mina ei suuda seda olla, sest

pole sõpra.

Kirjad slt. „Viivi 25“.

tutvuda

korraliku mehega. Kirjad slt. „Tõsine naine“.

Neile härradele, kes vastasid kuulutuse peale

„Huvitatud“

pean teatama, et olen aruseamatuses kuna oman 4 kirja, ja nüüd ei tea milline see õige. „Daam beesh mantlis“.

Artur!

Sinu mustad silmad on mind võlunud! Kas sa ei märka seda? „Unistaja Elly“.

Noor, kunstiline noormees soovib

tutvuda

samasuguste preilidega. Kirjad slt. „Arnold“.

Tormist hinge ja igatsevat südant tahan leida kevadpäivil, mil hõiskab loodus.

Härrad,

35-45 a. meeleldi tutvaks ühega teist. Kirjad slt. „Igatsus ja torm“.

Kaks haritud noormees soovivad

abielluda

samasuguste neidudega. Kirjad ühes pildiga. Mitte-meeldivuse korral pilt tagasi. Kirjad: Tapa, Ambla maantee 35-4. „Eis“ — „Ats“.

Kas armastus, õnn pole ainult illusioon? kajab vaikselt valu ohkena kahe elust peetunud naise huult. Tundeküllane

meeshing

vastal Eelistame lahutuid. Kirjad slt. „Õieküllane suvi“ „Sügise unelm“

Üksik, noor lesk, brunett, soovib kiire korras

abielluda

täiesti korraliku, ausa mehega, keda flirt ei huvita ja kellel kindel teenistus. Teat. slt. „Tõsised vae-tele elule“.

Härrad 20-28 a. vanuses soovivad

neidudega,

kes üksildusest tüdinunud, õnnelast veeretada lõbusa kirjavahetusega. Kirjad palume saata: Laitse p. k. 12. „Adolf“, „Vigna“, „Vaikner“, „Valter“.

2 kainen, kuid vaest vanapoissi soovivad kiiresti

abielluda

naishingedega maalt ehk linnast. Kellel vastav soov kirjutage. Tartu, Rüütli tn. 11 „33 Hans“ — „40 Rauk“.